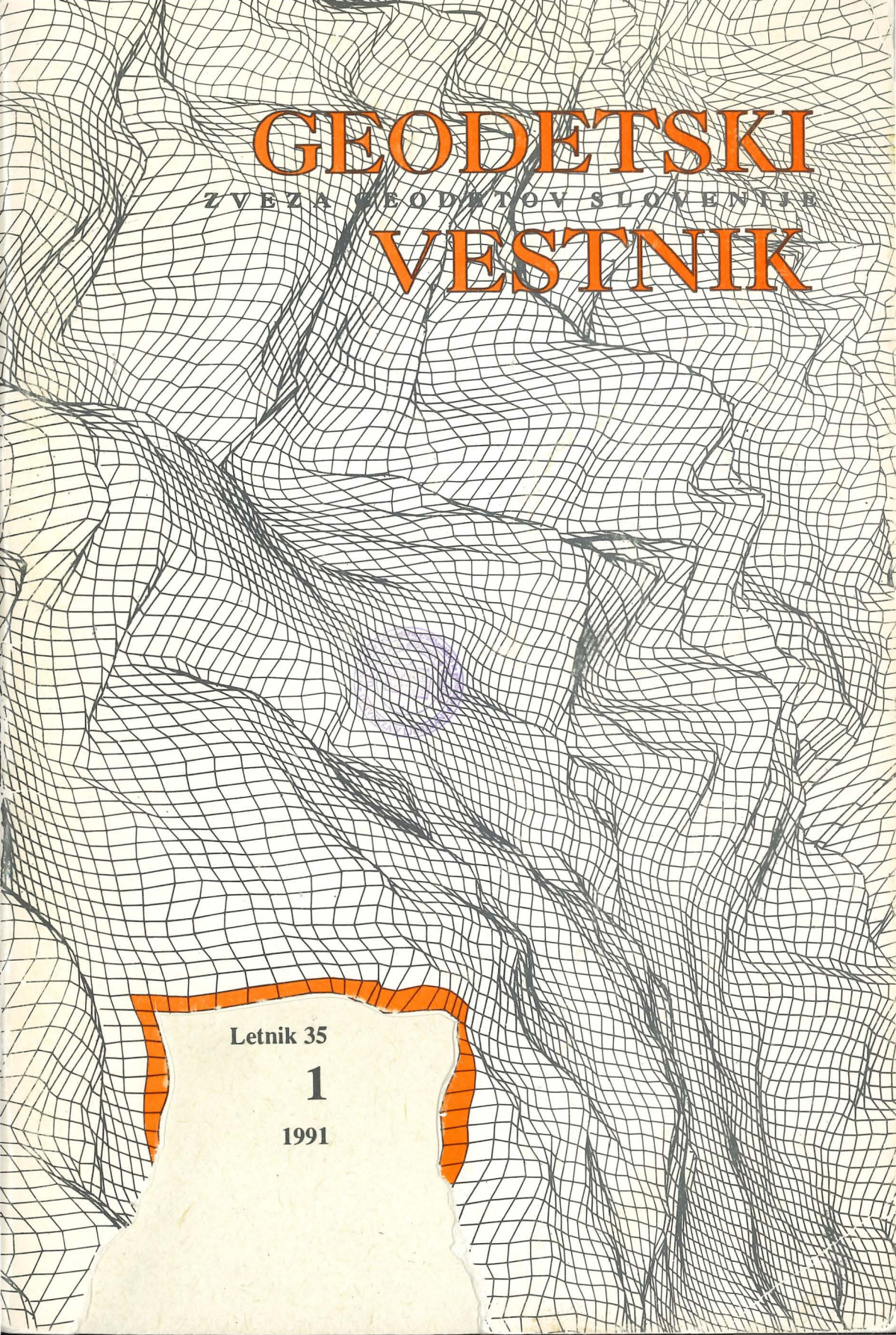

The background of the entire cover is a detailed wireframe topographic map. It consists of a grid of lines that follow the contours of a mountainous terrain, creating a three-dimensional effect. The lines are black on a light background.

GEODETSKI

ZVEZA GEODETOV SLOVENIJE

VESTNIK

Letnik 35

1

1991

GEODETSKI VESTNIK

Glasiló Zveze geodetov Slovenije
Journal of Association of Surveyors, Slovenia

UDK 528=863
YU ISSN 0351 - 0271

Letnik 35, št. 1, str 1-49, Ljubljana, maj 1991

Glavna in odgovorna urednica: *Božena Lipej*

Programski svet: *predsedniki območnih geodetskih društev in predsednik Zveze geodetov Slovenije*

UDK klasifikacija: *Boris Bregant*

Prevod v angleščino: *Lidija Vodopivec*

Lektorica: *Joža Lakovič*

Izhaja: 4 številke letno

Naročnina: *Naročnina za organizacije in skupnosti je 10 000 din. Individualna naročnina je 150 din.*
Številka žiro računa Zveze geodetov Slovenije: 50100-678-000-0045062.

Tisk: *Biro m, Ljubljana*

Naklada: 1100 izvodov

Izdajo Geodetskega vestnika sofinancira Republiški sekretariat za raziskovalno dejavnost in tehnologijo

Po mnenju Republiškega sekretariata za kulturo št. 415-357/91 AV z dne 10.5.1991 šteje Geodetski vestnik med proizvode, za katere se ne obračunava in ne plačuje davka od prometa proizvodov.

Letnik 35

1

1991

VSEBINA

CONTENTS

UVODNIK

IZ ZNANOSTI IN STROKE

FROM SCIENCE AND PROFESSION

<i>Božo Demšar:</i>	PRIPRAVA ZAKONA O DEJAVNOSTI GEODETSKE SLUŽBE <i>PREPARATION OF THE GEODETIC SERVICE ACTIVITIES ACT</i>	7
<i>Božo Demšar:</i>	KATASTER ZGRADB <i>BUILDINGS CADASTRE</i>	13
<i>Stanko Majcen:</i>	GEODETSKA DEJAVNOST V ŠVICI <i>GEODETIC ACTIVITY IN SWITZERLAND</i>	16
<i>Gojmir Mlakar:</i>	POROČILO O DELU DELOVNE SKUPINE ZA PRIPRAVO ZAKONA O GEODETSKI DEJAVNOSTI <i>REPORT OF THE WORKING GROUP FOR THE PREPARATION OF THE GEODETIC ACTIVITIES ACT</i>	22

AKTUALNOSTI

CURRENT AFFAIRS

<i>Stanko Pristovnik:</i>	PROBLEMATIKA ZAOSTAJANJA IZVAJANJA GEODETSKIH STORITEV <i>PROBLEMS OF FALLING BEHIND WITH THE PERFORMANCE OF THE GEODETIC SERVICE</i>	29
<i>Božena Lipej:</i>	GEODETI SO PRISPEVALI SVOJ DELEŽ K POPISU PREBIVALSTVA 1991 <i>SURVEYORS HAVE CONTRIBUTED THEIR PART TO THE CENSUS OF POPULATION IN 1991</i>	31

TEHNOLOŠKI DOSEŽKI

TECHNOLOGICAL ACHIEVEMENTS

STROKOVNI TISK

TECHNICAL LITERATURE

DRUŠTVENE NOVICE

SOCIETY'S NEWS

39

UVODNIK

Po krajšem zatišju smo z nekoliko več energije pripravili novo številko Geodetskega vestnika. Ker začnemo nov, 35. letnik izdajanja, je glasilo prenovljeno (med drugim smo med prvimi glasili v Sloveniji, ki tiskamo na ekološkem papirju). Želeli bi, da bi tudi strokovne in ostale prispevke pisalo čim več sodobno usmerjenih in moderno prenovljenih geodetov. Na začetku smo imeli nekoliko težav, a upamo, da bomo glasilu povrnili zaupanje in tudi s pomočjo znanstvene in kritične besede utrjevali enakopraven geodetski vsakdan.

Ob menjavi uredništva smo dolžni zahvalo dosedanjima urednikoma, Marijani Vugrin in Matjažu Grilcu ter njunim sodelavcem, ki so se tri leta trudili in se morda občasno spopadali s težavami, ki jih niso uspeli povsem prebroditi. Tudi njihove izkušnje bodo za naše delo dragocene.

Morda ste v novi številki Geodetskega vestnika pričakovali drugačno vsebino. Po dogovoru je obsežnejši strokovni del namenjen novemu geodetskemu zakonu, ki je v pripravi. Tokrat so bili avtorji zaradi določene osebne angažiranosti namenoma izbrani. Kako so dogovorjeno problematiko predstavili, boste lahko presodili sami. Drugi del prispevkov predstavljajo teksti iz različnih tematskih področij, ki jih bomo z ustrezno selekcijo objavljali tudi naprej. Naša usmeritev je, da bi moral v bodoče vsak naročnik najti zase vsaj en prispevek, ki bi ga zanimal in bi ga prebral. Tudi o posrečenosti te usmeritve presodite sami.

O tem, kako boste sprejeli nekatere novosti v glasilu, bomo najlažje presojali, če se boste oglasili in nam pomagali z vašimi pobudami, mnenji in predlogi. Zavzemati se moramo, da postane glasilo naš osrednji medij, kjer bomo soočali strokovne predloge in rešitve, s katerimi bomo navzven enotno nastopali in ponovno izgradili geodetsko integriteto in suverenost, ki se je v zadnjem obdobju že vse preveč skrhala. K temu pa lahko doprinesemo le mi vsi s strpnim in treznim dialogom ter korektnim in odkritim sodelovanjem!

Božena Lipej

PRIPRAVA ZAKONA O DEJAVNOSTI GEODETSKE SLUŽBE

Božo Demšar

Republiška geodetska uprava, Ljubljana

Prispelo za objavo: 16.5.1991

Izveleček

V pričujočem sestavku sem skušal na kratko povzeti priprave za predlog zakona o geodetski službi, vzroke za odločitev spremembe obstoječega zakona in namen predlaganih sprememb.

Gljučne besede: *geodezija, organizacijski vidik, zakonski osnutek, Slovenija*

Abstract

The intention of this article is to sum up briefly the preparations of the Geodetic Service Act, the reasons for the decision of preparing amendments of the valid law, and the purpose of the suggested amendments.

Key words: *geodesy, organizational aspect, draft, Slovenia*

Pričujoča številka Geodetskega vestnika naj bi obravnavala predvidene spremembe oziroma bodočo ureditev geodetske službe z različnih stališč in tako dala možnost tudi širši strokovni javnosti, da se aktivno vključi.

Na ponovno povabilo na sodelovanje v obravnavi priprave novega zakona sem pristal iz naslednjih razlogov. Prvi je vsekakor ta, da sem leta 1988 sprožil pripravo sprememb obstoječe zakonodaje in dal osnovna izhodišča sprememb ter sem kot predstojnik Republiške geodetske uprave (RGU) dolžan zagovarjati predlagane spremembe. Drugi je ta, da skušam širši javnosti posredovati čim pravilnejše informacije in omogočiti korektno obravnavo.

Tudi sam se sprašujem, če sem za informiranje javnosti storil dovolj, čeprav smo organizirali na RGU-ju vrsto obravnav, udeležil sem se tudi vseh obravnav, ki so jih v tem času organizirala posamezna geodetska društva.

Dejstvo je, da smo pravočasno začeli s pripravo sprememb v ureditvi geodetske službe. Glede na dogajanja v teh treh letih na tako radikalne spremembe najbrž nismo bili pripravljeni. Če je nasprotovanje predlaganim spremembam še bilo mogoče razumeti leta 1988, se sprašujem, čemu še danes ostra kritika nekaterih posameznikov. Nasprotovanja brez konkretnih argumentov in večkrat s povsem konkretnimi interesi niso dajala novih pogledov in vzpodbud za nadaljnje delo, temveč le oddaljevala sprejem nujno potrebnih sprememb.

Da so obstoječi predpisi o ureditvi geodetske službe iz leta 1974, naravnani na samoupravljanje in decentralizacijo odločanja in vodenja geodetske službe Slovenije, neprimerni in da so posledice takih predpisov vse bolj očitne in za stroko ter mnoge posameznike geodete tudi usodne, najbrž ne more nihče več zanikati.

Kaj lahko se bo našel kdo, ki mi bo očital neodločnost pri uveljavitvi sprememb in prepozno vključitev geodetske službe v povsem spremenjene družbene razmere.

Verjemite, da je že vztrajanje na nujnosti predlaganih sprememb, kljub nezanimanju večine in mnogih tudi "nizkih udarcev" v tem času, zahtevalo veliko energije. Poleg že navedenega pa menim, da se moramo pri spremembi predpisov, ki bodo radikalno spremenili ureditev geodetske službe v stroki, uskladiti in zato kakršnokoli prehitovanje ni primerno.

Tudi na kasnejše uspešno izvajanje predpisov lahko računamo le, če bo večina sprejela realnost sprememb. Kot primer neuspešnosti izvajanja predpisa, ki ga večina dolgo ni sprejela, je vodenje postopka pri ugotavljanju lastniških mej. Določila zakona, sprejetega l. 1974, se še l. 1989 v nekaj občinah niso izvajala.

Menim, da je potrebno čim širše in temeljito informiranje. RGU je v informiranje predlaganih sprememb in utemeljitev vložil veliko truda. Na obravnavah pa se je pokazalo očitno nepoznavanje obstoječih predpisov in še bolj gradiv, ki smo jih obravnavali. Od tu je le še korak do splošnega kritiziranja. Ni bilo redko, ko smo na obravnavah ugotovili, da diskutant ni prebral niti predloga zakona s tezami niti drugih gradiv. Ne vem, čemu je pripisati tako veliko brezbržnost večine v geodetski stroki. Ali ta kaže na strokovno nemoč geodetske stroke v Sloveniji?

RGU je l. 1989 pripravil "Informacijo o stanju, potrebi in možnosti nove organizacije geodetske službe v Sloveniji". Leta 1990 smo pripravili "Analizo stanja in potreb po evidencah geodetske službe". Z obema gradivoma in drugimi krajšimi teksti, objavljenimi v tem času, se je treba seznaniti, če želimo objektivno obravnavati gradivo predloga zakona. Spreminjamo tisto, kar ni bilo učinkovito in Informacija in Analiza sta te ugotovitve podali. Na obe gradivi do danes še nismo prejeli nikakršnih pripomb ali zanihanj ugotovitev. Komentar k Informaciji je bil: vse je res, celo več, toda to ni za objavo. Ugotovitve Analize so bile na sestanku načelnikov geodetskih uprav decembra lani celo pohvaljene. Toda kljub temu je bila na istem sestanku zahtevana odložitev oddaje predloga zakona s tezami Izvršnemu svetu Republike Slovenije v sprejem. Navzoči so zavrnili koncept predlaganega zakona in posamezne rešitve zakona ob ugotovitvi, da si moramo za pripravo tako pomembnega zakona vzeti dovolj časa in počakati na sprejem ustave, da bo znana bodoča upravna ureditev. Zahtevali so čas, da bo skupina, ki jo je imenovala Zveza geodetov Slovenije (ZGS) pripravila "koncept novega zakona o geodetski dejavnosti". Da bi delo pospešil, sem našel rešitev v imenovanju delovne skupine RGU-ja, sestavljene iz predstavnikov ZGS-ja, fakultete, geodetskih in negeodetskih organizacij in občinskih geodetskih uprav.

Skupina je dobila nalogo samostojno, brez vpliva RGU-ja, pripraviti ustrezen koncept za pripravo zakona in posamezne rešitve zakona. RGU je dal delovni skupini na razpolago vsa znana gradiva, ji omogočil razgovore s predstavniki republiških upravnih organov in ji

bil z delavci RGU-ja v pomoč in za tolmačenje že pripravljenih gradiv in obstoječih predpisov. Člani bodo nagradjeni za delo v skladu s Pravilnikom RGU-ja.

Skupina, ki jo je imenoval ZGS, ni začela z delom. Delo skupine RGU-ja je razvidno iz zabelezk sej skupine, ustno poročilo pa je skupina podala na seji ZGS-ja dne 25.4.1991. Sicer pa RGU še ni prejel predloga ali stališč skupine o konceptu ureditve geodetske službe ali drugih argumentiranih predlogov.

Pri delu skupine moram ugotoviti veliko neresnost nekaterih članov, ki se kljub prejšnji privolitvi za delo v skupini in pomembnosti naloženega dela, sej niso udeleževali in zato niso zagotovili zahtevano legitimnost dela skupine kot predstavnika vseh struktur geodetskih dejavnosti.

Na zahtevo odborov Izvršnega sveta je RGU konec marca 1991 pripravo gradiv za sprejem zakona ponovno pospešil. Rok predložitve zakona v obravnavo Izvršnemu svetu je konec maja.

Predlog zakona s tezami smo na RGU-ju ponovno analizirali in vključili vse sprejemljive dopolnitve. Osnovne rešitve ostajajo nespremenjene, ker drugih nismo prejeli ali o drugačnih nismo seznanjeni.

Vsekakor je v tem sestavku treba omeniti tudi širšo razpravo izbranih strokovnjakov geodetske dejavnosti, ki jo je na Brdu pri Kranju organiziral ZGS maja 1990. Namen razprave je bil sprejem usmeritev geodetske dejavnosti v Sloveniji. Razprava ni dala rezultatov, kar ocenjujem kot udeleženec, usmeritve niso bile dane niti ni bil napravljen zapisnik razprave. Isti namen je imelo tudi posvetovanje na Geodetskem dnevu oktobra 1990 z naslovom "Razvojna strategija geodetske dejavnosti". Čeprav je bilo pripravljenih nekaj dobrih referatov na to temo, zaključkov s posvetovanja nimamo niti še ni v tej smeri razvila obravnava posvetovanja.

Pri iskanju zadovoljivih rešitev nove ureditve geodetske službe v Sloveniji smo na RGU-ju želeli čimbolj spoznati tudi ureditev te službe v sosednjih državah. Z avstrijsko zvezno izmeritveno službo že leta tesno sodelujemo in nam nudijo vse željene informacije. Junija 1990 smo organizirali tridnevni razgovor v Beljaku, na katerem so nam pristojni podrobno obrazložili organizacijo in delovanje izmeritvene službe v Avstriji. Jeseni smo se udeležili posvetovanja civilnih pooblaščenih geodetskih tehnikov avstrijske zbornice in priložnost izkoristili za spoznavanje dela pooblaščenih privatnikov na področju geodetske službe in storitev geodetske službe. Izkoristili smo obisk slovenskega kolega geodeta, ki je zaposlen v Švici, za informacije o organizaciji geodetske službe v Švici, ter letos s tem namenom organizirali še tridnevni obisk v zvezni upravi v Bernu in kantonu Aargau. Glede vodenja katastra zgradb v Italiji smo dobili vsa pojasnila in zaprosena gradiva na obisku Državnega tehničnega urada katastra nepremičnin v Trstu. Dokaj dobro pa poznamo iz vsakoletnih rednih srečanj tudi geodetske službe v Češkoslovaški, Madžarski, Južni Tirolski in Julijski krajini v Italiji.

Moje najpomembnejše ugotovitve o ureditvah geodetske službe v tujini so, da tudi v tujini ni vse idealno in povsem gospodarno, kot si predstavljamo pri nas. Prav tako imajo težave, vendar jih premagujejo umirjeno, načrtno in realno svojim zmogljivostim. Glede uporabe njihove ureditve oziroma organizacije geodetske službe pri nas pa sem zaključil, da njihove ureditve, ki je rezultat njihovega razvoja družbe, ni mogoče enostavno

prenesti k nam. Nesmiselno je pričakovati v slovenski geodeziji organizacijo s kadrovskim, raziskovalnim potencialom in tehnologijo razvitih držav. Če smo realni, je naša možnost čim hitreje slediti razvoju stroke v svetu in urediti geodetsko službo racionalno po vzoru najnaprednejših rešitev iz tujine, primerno našim družbenim in ekonomskim razmeram. Izhodišče je znano. To je v naših gradivih dovolj kritično ugotovljeno stanje geodetske službe s stanjem geodetskih evidenc, kadrovski in tehnološki potencial v Sloveniji ter usklajene zahteve z materialnimi možnostmi družbe. Standard geodetske službe, npr. v Švici pa tudi drugje, bo za nas še nekaj časa nedosegljiv in kar je še posebej pomembno, kot ureditev mišljenjsko nerealen. Tudi samostojnosti upravljanja kantonov v Švici kot zveze kantonov ne moremo prenesti ne na raven naših občin ne regij. Kanton je politično primerljiv s Slovenijo in enako kot v Švici tudi mi predlagamo združitev geodetske službe za Slovenijo.

Tendenca sedanjega Zakona o geodetski službi iz l. 1974 je prenos odločanja o zadevah geodetske službe v občine. Samoupravna decentralizacija geodetske službe, ki smo jo realizirali celo bolj, kot je to določal zakon, je s financiranjem in sofinanciranjem programov geodetskih del občin in direktnih uporabnikov onemogočila racionalno planiranje in izvajanje geodetskih del za območje Slovenije. Onemogočeno je bilo kadrovanje in združitev kadrov in materialnih sredstev za načrten razvoj.

RGU je z obstoječo sistemizacijo organiziran kot čisti upravni organ, brez operativnih, razvojnih ali raziskovalnih zmogljivosti. Zadržal je upravni nadzor in odločanje v upravnih zadevah v pritožbah na drugi stopnji, kar pa ni vplivalo na strokovnost dela občinskih geodetskih uprav. Ker je sodelovanje RGU-ja z občinskimi geodetskimi upravami in s tem funkcioniranje geodetske službe na ravni Slovenije slonelo na volji sodelovanja zadnjih, nismo želeli z morebitnimi ostrejšimi opozorili na strokovne nedoslednosti preprečevati sodelovanja.

Dosedanja zakonodaja geodetski službi in RGU-ju ni omogočala usposobitev sistemsko urejene službe, ki bi skrbela za kadrovsko usposabljanje vodilnih in raziskovalnih kadrov in bi skrbela za razvojne in tehnološke usmeritve v republiki vzporedno z razvojem stroke in zahtevami družbe.

Razvoj in tehnologijo geodetske službe so vodile geodetske organizacije glede na svoje potrebe in možnosti. Občinske geodetske uprave so razvijale svojo dejavnost z vidika potreb in možnosti svoje občine in se v pomanjkanju sredstev za delo usmerjale v privilegirano pridobitno dejavnost. Občine, kjer za geodetsko službo ni bilo razumevanja ali se predstojnik ni dovolj zavzemal, so zaostajale in nekatere popolnoma zaostale. Vse to so vzroki, da geodetska služba zadanih nalog ni zadovoljivo opravljala ali jih sploh ni opravila. Splošna ugotovitev je, da je tudi vzdrževanje evidenc, predvsem zemljiškega katastra, nezadovoljivo in necenotno. Podatkov geodetske službe ni mogoče brez večjih predelav združevati in izkazovati za republiko.

Navedene ugotovitve, podrobneje analizirane in obrazložene v gradivih RGU-ja, zahtevajo radikalne spremembe sedanje zakonodaje, kar sem leta 1988 tudi predlagal.

Predlagane spremembe, ki naj bi jih izvedli s spremembo Zakona o dejavnosti geodetske službe, so:

- Reorganizacija geodetske službe z združitvijo pristojnosti v republiko

- Opredelitev le najnujnejših nalog geodetske službe skupnega pomena za republiko
- Delovanje geodetske službe. Vzdrževanje in izvajanje nalog geodetskih evidenc se zagotovi z republiškim proračunom
- Uvedba izvajanja storitev geodetske službe z zasebnimi geodetskimi strokovnjaki s pooblastilom
- Ureditev plačila nadomestila za uporabo geodetskih podatkov.

Cilji reorganizacije geodetske službe z združitvijo v republiko so zagotoviti funkcioniranje sistema službe na območju Slovenije, racionalno planiranje in izvajanje nalog, zagotovitev enotnega vzdrževanja in izkazovanja podatkov republiških evidenc. Z združitvijo geodetske službe bo omogočena racionalna organizacija službe in enot službe s prerazporeditvijo in združevanjem del, tehnološke opreme in kadrov.

Najpomembnejša zahteva v okviru reorganizacije geodetske službe je strokovna usposobitev. RGU potrebuje okrepitev za pripravo, vodenje, izvedbo razpisov in realizacijo projektov razvojnih nalog službe ter za strokovne kontrole izvedbe nalog, oddanih v delo s pogodbo. Čeprav smo sicer skromna razvojna sredstva za pogodbeno oddajo raziskovalnih nalog vsako leto zviševali, pri realizaciji nalog nismo imeli uspeha. Menim, da je osnovni vzrok neuspeha, ker RGU raziskovalnih nalog strokovno ni obvladal. Menim tudi, da je ob očitnem pomanjkanju visoko usposobljenih kadrov in materialnih sredstev smotrna združitev.

V zakonu smo opredelili naloge skupnega pomena za republiko, za katere je smotno in racionalno, da jih zagotovi republika za celotno območje Slovenije po enotnem sistemu in enotni minimalni vsebini. Sedanji zakon je bil nedosleden, pa tudi zakoni drugih služb so geodetsko službo obvezali vzpostaviti in vzdrževati vrsto evidenc, katerih vsebina je preobširna, geodetski službi tuja in predvsem lokalnega pomena. To je bil tudi vzrok, da v zakonih za vodenje takih evidenc niso bila zagotovljena sredstva republiškega proračuna in zato vrsta neizvedenih nalog, ali nevzdrževanih vzpostavljenih evidenc. Prepričan sem, da bo šele izločitev teh nalog in evidenc iz pristojnosti geodetske službe omogočila razmah geodetske dejavnosti na področjih, ki jih je toga zakonodaja le ovirala.

Dosedanje deljeno financiranje ozirama sofinanciranje geodetskih nalog republike se je pokazalo za neučinkovito in neracionalno. Za opredelitev nalog skupnega pomena za republiko je logično financiranje republiškega proračuna ter tako zagotovitev racionalnega izvajanja nalog na območju Slovenije. Iskanje dodatnih virov financiranja je zaradi dolgoletnega nezadovoljivega zagotavljanja finančnih sredstev geodetskih nalog povzročilo nesoglasje v stroki glede rešitve financiranja v zakonu. Ideje o ustanovitvi posebnih skladov in uvedbe posebnih prispevkov na lastnike zemljišč in podobno so še vedno prisotne. V predlogu zakona smo kot osnovni vir za vzdrževanje evidenc in izvajanje nalog republike navedli republiški proračun. Če je bila ta zahteva leta 1988 še družbeno nesprejemljiva in v stroki zavrnjena, je danes z uvedbo "integralnega" proračuna edino realna. Dodatno smo po švicarskem vzoru predlagali namenski prispevek v odstotku plačila stroškov storitev za uporabo geodetskih podatkov. Seveda naj bi se tudi ta sredstva namensko zbirala v republiškem proračunu. Za novo izmero zemljiškokatastrskih načrtov predlagamo izjemoma finančno soudeležbo lokalne uprave, sedanjih ali bodočih občin in morebiti lastnikov zemljišč. Za to smo se odločili, da preprečimo množične zahteve za novo izmero in tudi sicer menimo, da je interes lastnikov izkazan in zato soudeležba upravičena.

Uvedba privatne prakse na področju storitev geodetske službe naj bi na tem področju uvedla potrebno konkurenco in večjo kvaliteto, predvsem še z zahtevanimi dodatnimi preverjanji znanja za pridobitev pooblastila in zagroženo izgubo pooblastila zaradi nekorektnega poslovanja. Z izločitvijo storitev iz geodetskih uprav bi omogočili kvalitetnejše vzdrževanje obstoječih evidenc. Izvajanje storitev geodetske službe s pooblaščenca je uspešno v vseh sosednjih državah. Nujna pa bo organizacija inšpekcije za kontrolo kvalitete in poslovanja pooblaščenec in podjetij. Proti uvedbi "privatnikov" so bile geodetske organizacije in tudi delavci občinskih geodetskih uprav. Zdaj ni več dvoma, da je bil predlog pravilen. To dokazujejo tudi vse bolj pogosti očitki počasnosti, ki jih potencira tudi vse večje odpuščanje geodetskih delavcev v občinskih geodetskih upravah.

Predlog zakona uvaja tudi načelno pogodbeno oddajo nalog v izvedbo z razpisom. RGU ohranja le možnost, pravilneje dolžnost, izvajanja nalog v lastni organizaciji v primeru neuspelega razpisa. Geodetska služba načelno v svoji sestavi ne bi imela operativnih izvajalcev.

Predlog zakona predvideva tudi plačilo nadomestila za uporabo geodetskih podatkov, ki niso le upravnega značaja, temveč so v veliki meri tržni. Geodetski podatek naj bi kot vsak drug izdelek dobil svojo ceno, pridobljena sredstva pa bi se uporabila za vzdrževanje podatkov.

V predlogu zakona smo se potrudili v sedanjem zakonu nedorečena določila o ugotavljanju mej dopolniti in opredeliti evidenco ugotovljenih mej kot dodatno kvaliteto k zaščiti lastniških mej in lastnine. Predlagamo izvedbo izmer za vzdrževanje zemljiškega katastra v G.K. sistemu in ponovno opredeljujemo točke navezovalne mreže.

V vsakem primeru naj bi bilo dovoljeno na zahtevo lastnika opraviti "prenos" posestne meje v naravo, izvedenec pa bi bil dolžan strankam pred odločitvijo obrazložiti doseženo verjetno natančnost. Omogočili naj bi tudi sporazumno enakovredno izravnavo meje v korist lažjega obdelovanja.

Omeniti moram predlog imenovane delovne skupine, ki zahteva pred vsakim prometom zemljišč predhodno ugotovitev in izmero zemljišča. Tak predlog, ki je bil iz pravnih vzrokov in nerealnosti izvajanja zavrnjen že ob obravnavi Navodila za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja l. 1975, iz istih vzrokov tudi sedaj nismo vnesli. Določene rešitve, za katere smo menili, da so smotrne, kot npr. zmanjšanje števila katastrskih kultur, zaradi nesodelovanja resorjev nismo uspeli vključiti.

Zavedam se, da v pričujočem sestavku nisem uspel dovolj natančno pojasniti vseh razlogov in obrazložiti namena rešitve predloga zakona o geodetski službi, ki ga je pripravil RGU. Računam, da bodo zainteresirani vsa dodatna pojasnila prejeli v gradivih, ki jih v sestavku navajam in so na voljo na RGU-ju. Obširno obrazložitev bo vseboval tudi predlog zakona.

Ponovno vabim k sodelovanju pri pripravi podzakonskih predpisov. Z delom smo že začeli, zahtevnost in odgovornost priprave izvedbenih predpisov pa zahtevata čim širše sodelovanje specialistov za posamezna področja geodetskih dejavnosti.

Viri:
Gradiva RGU-ja.

KATASTER ZGRADB

Božo Demšar

Republiška geodetska uprava, Ljubljana

Prispelo za objavo: 17.5.1991

Izвлеček

V sestavku je kratko opisan potek dogodkov do odločitve za pravno ureditev katastra zgradb. Opisani sta osnovna koncepcija in vsebina katastra zgradb s kratkimi komentarjem posameznih odločitev.

Ključne besede: kataster, razporeditev stavb v mestih, Slovenija

Abstract

The article briefly describes the course of events leading to the decision for the legal regulation of buildings cadastre. The author describes the basic conception and subject matter of buildings cadastre, and gives a short comment on individual decisions.

Key words: cadastre, organization of buildings in towns, Slovenia

V predlog Zakona o dejavnosti geodetske službe (ZDGS), ki ga pripravlja Republiška geodetska uprava (RGU), je vključena tudi pravna ureditev vzpostavitve in vzdrževanja katastra zgradb (KZ).

Geodetski službi je bila že z Zakonom o geodetski službi l. 1976 dana naloga izdelave in vzdrževanja katastra zgradb. V naslednjih letih je RGU pripravil ali naročil vrsto gradiv o KZ-ju in katastru stavb (KS), Zavod R Slovenije za statistiko pa o registru stavb (RS) in kasneje registru zgradb (RZ). Leta 1981 je bil izdelan Predlog za izdajo Zakona o katastru stavb. Predlog je bil obravnavan na odboru Izvršnega sveta R Slovenije in poslan številnim republiškim upravnim organom in institucijam. Leta 1982 je Inštitut Geodetskega zavoda SRS izdelal naročeno raziskovalno nalogo Nastavitev in posodabljanje podatkov katastra stavb v sestavi evidence nepremičnin, ki pa ni dal konstruktivnih predlogov. Aktivnost priprave zakona je leta 1983 prenehala, kot sem razbral iz dokumentacije predvsem zaradi prevelikih stroškov vzpostavitve. Kalkulacijo stroškov je danes težko presojati. Treba pa je omeniti, da je bilo v predlogu zakona predvideno kar 34 podatkov na evidentirano enoto, obenem pa je potrjeno, da "za redno vzdrževanje KS ne bodo potrebna dodatna finančna sredstva".

Vprašanje vzpostavitve KZ-ja se je ponovno postavilo l. 1988 ob sprejemanju Predloga za izdajo Zakona o zemljiški knjigi. Osebo sem zastopal stališče in tudi dokazal, da je korektna le evidenca pravnih razmerij glede posameznih delov zgradb z vzpostavitvijo KZ-ja. To stališče je bilo prevzeto pri pripravi predloga za izdajo Zakona o zemljiški knjigi in s tem dana naloga geodetski službi.

Stališča in predlogi RGU-ja glede organizacije in vsebine KZ-ja so bili v predlog za pripravo KZ-ja vključeni in kasneje tudi sprejeti. Na istih osnovah pripravljamo tudi sedanja določila KZ-ja v okviru ZDGS-ja.

Osnova za oblikovanje pravne ureditve vzpostavitve in vzdrževanja KZ-ja je potreba zemljiške knjige in njene funkcije, evidenca pravnih razmerij na nepremičninah, zemljiških in zgradbah. KZ naj bi bil torej enako kot zemljiški kataster tehnična osnova za evidenco pravnih razmerij na zgradbah in delih zgradb oziroma etažne lastnine na zgradbah ter v pristojnosti geodetske službe. Evidenca lastnine, ki bo osnovana na dejanskih lokacijsko opredeljenih podatkih KZ-ja, zaščita lastnine na zgradbah in funkcije lastnine postajajo tudi pri nas vse bolj pomembne in z lastninjenjem vse nujnejše. Ambicija in možnosti geodetske službe pa so seveda mnogo širše. Ob vzpostavitvi KZ-ja mora biti dana in odprta možnost izmenjave in povezovanja podatkov na osnovi enotne lokacijske opredelitve nepremičnin (ELON) med upravno in vzdrževano evidenco podatkov KZ-ja in evidencami proizvajalcev, uporabnikov podatkov oziroma upravljalcev.

Prednost KZ-ja bo redno, interaktivno vzdrževanje v skupni bazi podatkov, pri čemer bo povezovalna funkcija KZ-ja z drugimi upravljalskimi in drugimi evidencami najpomembnejša. Pomemben je projekt Register zgradb (RZ) Zavoda R Slovenije za statistiko, katerega osnova je popis prebivalstva. S pravočasno vzpostavitvijo KZ-ja (v kar sicer dvomim) je integracija podatkov KZ-ja in RZ-ja z že utečenim sodelovanjem obeh institucij najrealnejša. Pri izbiri vsebine oziroma podatkov KZ-ja radikalno vztrajamo pri minimalnem, in nujno potrebnem številu podatkov za osnovno in ambiciozno funkcijo KZ-ja, ki jih je geodetska služba strokovno upravičena pridobivati in vzdrževati.

KZ je funkcionalno povezan z zemljiškim katastrom (ZK). Osnovna "grafika" KZ-ja je ZK načrt, podatki ZK načrta, lokacija, določena s koordinatami obrisa zgradbe na zemljišču (oziroma centroidom stavbe s hišno številko že obstoječega EHIŠ-a), površina tlorisa zemljišča pod zgradbo, površina funkcionalnega zemljišča s podatki o lastništvu, ki so identični in izmenjalni podatki s KZ-jem. EHIŠ je s centroidom direktno povezan s KZ-jem in se bo z dokončno vzpostavitvijo KZ-ja pri geodetski službi reduciriral na podatek KZ-ja. Tudi evidenca stavbnih zemljišč je v delu evidence pozidanih stavbnih zemljišč identična s KZ-jem (funkcionalna zemljišča objektov - ZUN in ZGOB) oziroma se KZ v delu podatkov funkcionalnih zemljišč, dopolnjen z evidenco pozidanih stavbnih zemljišč, integrira v evidenco stavbnih zemljišč. ZK s predvideno "razširitvijo" s KZ-jem, kot jo predlagamo, je vsebinsko in funkcionalno širši kot enotna evidenca nepremičnin, uvedena v drugih jugoslovanskih republikah (z dokaj enostavno evidenco stanovanj) in za katero so si prizadevali tudi pri nas do leta 1986.

KZ naj bi zajemal vse gradbene objekte, v prvi fazi predvsem stanovanjske in poslovne stavbe, če bi se odločili za postopno fazno vzpostavitev. Če se zaradi pomanjkanja sredstev ne bi odločili za enkratno vzpostavitev KZ-ja, je možna postopna vzpostavitev na zahtevo in stroške lastnikov v določenem času (npr. 5 let), ki bi ga predpisali. Na zahtevo stranke pa moramo omogočiti evidenco lastništva na zgradbi takoj.

KZ naj bi poleg že navedenega ZK načrta s tlorisom zgradbe nad ali pod ravnijo zemljišča vseboval še etažni načrt s tlorisom etaž zgradbe z lastninskimi deli zgradbe.

Edino smiselna identifikacija zgradbe je centroid z istočasno določitvijo lokacije zgradbe ter že obstoječih podatkov ZK-ja. Parcelne številke funkcionalnega zemljišča zgradbe oziroma zgradbe v ZK, šifra katastrske občine in šifra občine. Šifra zgradbe naj bi vsebovala še zaporedno številko zgradbe v primeru več zgradb na istem funkcionalnem

zemljišču, šifro etaže pod ali nad ravniyo zemljišča in šifro dela lastništva zgradbe, s čimer bi zagotovili enolično določitev zgradbe ali dela zgradbe.

Predvidevamo še dodatne podatke na evidentirano enoto, in sicer površino tlorisa etaž, površino dela lastništva v etaži, podatke o lastništvu, namembnost zgradbe ali delov zgradbe in naslov zgradbe.

Etažni načrt zgradbe z deli lastništva zgradbe, ki bi ga za novogradnje vseboval že izvedbeni načrt za pridobitev gradbenega dovoljenja in bi ga za že zgrajene zgradbe izdelal pooblaščenec (po določilih ZDGS) na stroške lastnika.

Etažni načrt zgradb bi moral lastnik predložiti obenem z zahtevo za evidentiranje zgradbe.

Poseben problem je podatek o vrednosti zgradbe, ki ga geodetska služba ne more sama definirati. Razmišljamo tudi o potrebi podatkov o višini zgradbe nad zemljiščem in višini etaž, ki bi omogočili npr. aksonometrične izrise.

Prav tako so še aktualna vprašanja o javnosti določenih podatkov KZ-ja in pristopa pooblaščenca v stanovanje v primeru vzpostavitve KZ-ja z enkratno akcijo.

Podrobnejše predpise izdelave etažnega načrta ter izvedbe vzpostavitve in vzdrževanja KZ-ja bo predpisal RGU s pravilnikom, ki ga pripravljamo.

Viri:

Gradiva Tomaža Banovca, Zavod R Slovenije za statistiko.

Gradiva Boža Demšarja, RGU.

GEODETSKA DEJAVNOST V ŠVICI

Stanko Majcen

Republiška geodetska uprava, Ljubljana

Prispelo za objavo: 7.5.1991

Izvleček

Na podlagi obiska pri organih geodetske službe v Švici na ravni države, kantona in občine so predstavljene organizacija in pristojnosti geodetske dejavnosti. Prikazano je tudi programiranje, financiranje in izvajanje geodetskih del ter izdajanje geodetskih podatkov.

Ključne besede: geodezija, organizacijski vidik, Švica, javna uprava, zasebna dejavnost

Abstract

Based on the results of the visit to the Swiss Geodetic Service on the state, canton and communal level the article shows the organization and competence of the geodetic activity on the above mentioned three levels. The article shows also programming, planning, budgeting, and implementation of the geodetic work and the geodetic data dissemination.

Key words: geodesy, organizational aspect, Switzerland, public service, private enterprise

1. UVOD

Ker v Sloveniji pripravljamo nov zakon, ki bo urejal geodetsko dejavnost, smo se v začetku aprila 1991 seznanili z organizacijo, pristojnostjo, financiranjem in delovanjem geodetske dejavnosti v Švici. S posredovanjem našega kolega Franceta Koncilje smo bili gostje pri geodetski službi na ravni države, enega kantona in enega okrajnega privatnega - pooblaščenega biroja. Pri vseh smo naleteli na izredno gostoljubnost in pripravljenost za strokovno sodelovanje.

2. ORGANIZACIJA IN PRISTOJNOSTI GEODETSKE DEJAVNOSTI

Na ravni države kot konfederacije obstajata dve zvezni upravni inštituciji, ki odgovarjata oziroma izvajata naloge geodetske in kartografske dejavnosti, pomembne za državo kot celoto. To sta Zvezna geodetska uprava (Vermessungsdirektion) in Zvezni urad za topografijo (Bundesamt fuer Landestopographie). Za njuno delovanje se zagotavljajo sredstva v zveznem proračunu, ki daje tudi del sredstev za izvedbo ostalih geodetskih del na podlagi javnega razpisa.

Zvezna geodetska uprava, ki zaposluje okoli 15 ljudi, se z novo reorganizacijo vključuje v Zvezni urad za urejanje prostora (po stari organizaciji pa je znotraj Zveznega urada za pravosodje) v sklopu Ministrstva za pravosodje in policijo. S to organizacijo se tudi povečuje obseg geodetske dejavnosti v okviru Zvezne geodetske uprave.

Do zdaj je bila zemljiškokatastrska izmera podrejena zemljiški knjigi, vnaprej pa se bodo zagotavljali tudi drugi podatki, potrebni za prostorski informacijski sistem. Tako so v Švici pred zaključnim sprejemom zveznih predpisov, s katerimi se uvaja reforma uradnih izmeritvenih podatkov. To naj bi se zgodilo s 1.2.1992. Bistvo reforme je v tem, da se poleg zemljiškokatastrskih podatkov zagotavljajo tudi topografski in drugi elementi. Celotna vsebina se glede na koncept vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema deli v 8 slojev: geodetske točke, zasedenost zemljišč (stavbe, ceste, vode, vegetacija ...), posamezne objekte in linijske elemente, nomenklaturu (krajevna in ledinska imena), zemljiško lastnino (parcelno stanje zemljiškega katastra), komunalne vode, višinsko predstavo in administrativno delitev. V projektu reforme, ki je bil objavljen pred leti, je bilo predvidenih 11 slojev. Tako v realizaciji ne bo naslednjih 3 slojev: služnosti, omejitve javnih pravic in rabe zemljišč.

Osnovne naloge Zvezne geodetske uprave so:

- priprava zveznih predpisov (zakoni, odredbe, pravilniki, navodila, smernice),
- nadzor nad izvedbo - izdelavo in vzdrževanjem - nalog geodetske službe v kantonih, in sicer triangulacije 4.reda, preglednih načrtov (1:2 500, 1:5 000 ali 1:10 000), zemljiškokatastrske izmere (1:250 do 1:5 000),
- priprava dolgoročnih, srednjeročnih in letnih programov v sodelovanju s kantoni, in sicer del v zvezi s triangulacijsko mrežo 4.reda, preglednim načrtom in zemljiškokatastrsko izmero,
- zagotavljanje finančnih sredstev za sofinanciranje izvedbe triangulacije 4.reda, preglednih načrtov in zemljiškokatastrskih izmer (z reformo pa tudi topografske vsebine),
- izvedba državnih strokovnih izpitov - za patentirane inženirje geometre (izpit traja 14 dni, 7 dni praktični del in 7 dni teoretični del),
- opravljanje aerosnemanja z lastnim avionom in osebjem, s tem da letalo vzdržuje vojska,
- opravljanje nalog geodetske službe iz pristojnosti kantonov za 6 kantonov in za kneževino Liechtenstein.

Zvezna geodetska uprava tesno sodeluje z različnimi društvi, v katerih so organizirani geodeti, fotogrametri in kartografi, kot so na primer: Akademsko društvo inženirjev in geometrov (z okoli 800 člani) s podskupino privatnih geodetov (300), švicarsko tehnično društvo (500), Društvo geodetskih tehnikov (1 300). Pri tem je zanimivo, da v Švici ne poznajo zborničnega združevanja, saj to pomeni zaščito privilegijev.

Zvezni urad za topografijo je v okviru Vojaškega ministrstva. Z okoli 160 zaposlenimi opravlja za celotno Švico naslednje naloge:

- izdelavo in vzdrževanje ter obnovo: triangulacije 1. do 3.reda, zveznega preciznega nivelmana in uradnih topografskih kart 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000, 1:200 000, 1:500 000 in 1:1 000 000,
- verifikacijo triangulacije 4.reda in posnetkov za pregledni načrt,
- nastavitve digitalne karte oziroma digitalnega modela reliefa Švice,
- izdelavo specialnih tematik na topografskih kartah, ki niso javne,
- izvedbo aerosnemanja z lastnim avionom in osebjem.

Na naše vprašanje ali se bodo zaradi uvedbe računalniške tehnologije težko poslovili od dosedanje izdelave švicarskih topografskih kart, saj le-te slovijo po svetu kot pojem kvalitete, smo dobili odgovor, da je zvezni urad že izdelal računalniške topografske karte, ki se v ničemer ne razlikujejo od dosedanjih. Računalniški program so odkupili od Norveške.

Zanimalo nas je tudi, zakaj obstajata na zvezni ravni dve ustanovi, Zvezna geodetska uprava in Zvezni urad za topografijo. Zvedeli smo, da je to posledica zgodovinskega razvoja, pa tudi osebnih razlogov, čeprav bi bilo bolj logično, da bi bila le ena zvezna inštitucija. Vendar pa se v Zvezni geodetski upravi ne strinjajo z združitvijo, saj bi v združeni ustanovi njihovo področje prišlo v podrejeni položaj.

Vkantonih so kantonalne geodetske uprave. Švica ima 26 kantonov, ki imajo precejšnjo samostojnost. Kar ni urejeno z zveznimi predpisi, urejajo kantoni samostojno. Skupno je v Švici 20 kantonalnih geodetskih uprav, kot je že pri Zvezni geodetski upravi rečeno, opravlja za 6 kantonov navedena uprava tudi naloge kantonalnih geodetskih uprav. Navedeni kantoni so tako majhni, da ni smotrno imeti vseh služb samostojnih. V vseh kantonalnih geodetskih upravah je zaposlenih okrog 310 ljudi. Sredstva za delo kantonalnih geodetskih uprav se zagotavljajo v proračunih kantonov. V kantonalnih proračunih pa se zagotavljajo tudi sredstva za sofinanciranje geodetskih del, katerih izvedba se oddaja na javnih razpisih.

Osnovne naloge kantonalne geodetske uprave so:

- ☐ priprava kantonalnih predpisov (zakoni, odredbe, pravilniki, navodila ...) v soglasju z zveznimi predpisi,
- ☐ izvedba zveznih in kantonalnih predpisov,
- ☐ nadzor nad zemljiškokatastrsko izmero pooblaščenih privatnih inženirskogeometrijskih birojev, nadzor obsega pravno, tehnično in finančno poslovanje - pregled vsakega biroja traja 2 dni v letu,
- ☐ priprava programov geodetskih del glede triangulacije 4.reda, preglednih načrtov in zemljiškokatastrske izmere,
- ☐ zagotovitev finančnih sredstev za sofinanciranje del iz prejšnje alineje,
- ☐ izvršitev del v lastni režiji: triangulacija 4.reda, kantonalnega nivelmana in preglednih načrtov,
- ☐ javni razpis in oddaja del triangulacije 4.reda, preglednih načrtov in zemljiškokatastrske izmere v sodelovanju z občinami,
- ☐ vzdrževanje kantonalne (državne) meje.

Kantonalno geodetsko upravo vodi "kantonalni geometer" z zveznim geometrskim patentom, ki ga lahko dobi geodet z visoko izobrazbo in opravljenim strokovnim izpitom.

Vkantonalni geodetski upravi Aargau, katere poslovanje smo si ogledali, je zaposlenih 17 ljudi. Uprava je v sestavi oddelka za pravosodje. V okviru kantonalne uprave je geodetska uprava edina tehničnega značaja. Glede administrativnih zadev (npr. zaposlovanje, ki je številčno urejeno ...) je podrejeno oddelku za pravosodje, glede tehničnih zadev pa Zvezni geodetski upravi oziroma Zveznemu uradu za topografijo (za triangulacijo 4.reda in kantonalni nivelman).

Kantonalni geometer je imenovan na ta položaj za 4 leta in lahko z reelekcijo ostane na tem položaju do 65. leta starosti. Tudi vsak uslužbenec kantonalne uprave je sprejet v službo za 4 leta. Služba se mu podaljšuje, če ni napravil kakšnega prekrška. To bi lahko pomenilo prekinitev službe.

V kantonu Aargau, v katerem živi okrog 500 000 ljudi, je 12 pooblaščenih privatnih inženirskih birojev za vzdrževanje zemljiškokatastrskih načrtov, poleg tega imajo še 12 izmeritvenih uradov. Ti opravljajo izmeritvene naloge, ki se javno razpišejo. V tem kantonu je tudi 11 zemljiškoknjižnih uradov, ki so samostojni, saj niso pri sodiščih kot pri nas.

Na ravni občin (teh je v Švici okrog 3 000) praviloma ni geodetske upravne službe, razen za večja mesta. Te mestne geodetske uprave opravljajo vsa za občino pomembna geodetska dela, kot so: izdelava, obnova oziroma vzdrževanje zemljiškokatastrskih načrtov, vzpostavitev in vzdrževanje podzemnega katastra komunalnih vodov, zakoličbe, vzdrževanje informacijskega sistema o zemljiščih. Na ostalih območjih pa opravlja naloge vzdrževanja zemljiškega katastra 260 privatnih inženirskih birojev, ki imajo za to delo neposredno pooblastilo. Vodjo takega biroja imenuje kantonalna vlada ali občinska uprava za 4 leta. Za vodjo je lahko imenovan geodet z visoko izobrazbo, ki ima zvezni geometrski patent.

Navedeni privatni biroji opravljajo določene naloge, za katere imajo dejansko javno pooblastilo; to velja za vse zadeve v zvezi z zemljiškim katastrom, vzdrževanjem poligonske mreže, vzdrževanjem in obnovo uradnih izmeritvenih izdelkov in izdajanjem podatkov. Ta dela in izdajanje podatkov se opravljajo po enotnih tarifah in jih v glavnem plača interesent, le vzdrževanje poligonske mreže plača občina. Izvedba teh nalog mora imeti prioriteten značaj.

Poleg navedenih nalog pa ti biroji opravljajo še druga geodetska dela, za katera pa nimajo javnega pooblastila. Tako konkurirajo na javnih razpisih kantonalnih geodetskih uprav pri izvedbi triangulacijske mreže 4. reda, obnovi oziroma novi zemljiškokatastrski izmeri in preglednem načrtu. Ta dela se izvajajo po zveznih in kantonalnih predpisih.

Tretja skupina del, ki jih opravljajo privatni biroji, pa so dela, ki so popolnoma prosta, za katera ni ne enotnih predpisov niti tarif. V to skupino spadajo vse naloge inženirske geodezije, zakoličbe objektov, določitev gradbenih linij, vzpostavitev podzemnega katastra itd. Tehnične pogoje za izvedbo teh del določi naročnik, cene pa se prosto oblikujejo. Poleg opisanih privatnih izmeritvenih birojev pa je v Švici tudi nekaj specializiranih takoimenovanih fotogrametričnih birojev. Ti v glavnem opravljajo dela, ki jih dobijo na javnih razpisih.

Podrobneje smo se seznanili z dejavnostjo privatnega okrajnega izmeritvenega biroja v Bremgartnu. Biro ima 12 stalno zaposlenih in 4 začasno. Kot javno pooblastilo opravlja biro naloge za 24 upravnih občin, ki so identične s katastrskimi občinami. Letno ustvari biro med 1 200 000 in 1 400 000 CHF, od tega 50% z deli, ki jih opravlja kot javno pooblastilo. Za dela, ki jih opravljajo po naročilu strank in ne spadajo v javno pooblastilo, zaračunavajo npr. delo, ki ga opravlja geodetski strokovnjak z visoko izobrazbo, na uro okrog 110 CHF (okoli polovico tega gre za bruto plačo). Kot že rečeno, privatni biro izdaja tudi podatke. Tako zaračuna privatnikom prvo navadno kopijo A4 formata 48 CHF, kopijo

na transparent papirju pa 54 CHF. V primeru, da se podatek pošlje po pošti, se cena poveča za 5 CHF. Za državne organe se zaračunajo le dejanski stroški, ti so od cen za privatnike za okoli tretjino nižji. Kalkulativno letno urno ceno, po kateri zaračunavajo svojo storitev, izračunajo tako, da bruto letno plačo pomnožijo s faktorjem 2,12 in delijo z letnim številom ur (1 828), v navedenem faktorju 0,12 (oziroma 6%) predstavlja riziko in dobiček. Od storitev, ki se obračunajo po enotnih tarifah, ostane 8% sredstev kantonu, od tega se 5% porabi za obnovo zemljiškokatastrske izmere, 3% pa za prostore in pisarniško opremo, le-te ima namreč privatni biro v najemu.

Opisano geodetsko dejavnost na ravni zveze, kantonov, mest in privatnih geodetskih birojev - pooblaščenih in drugih (fotogrametrični, melioracijski, komasacijski ...) - opravlja okrog 3 535 ljudi, od tega jih je 855 z visoko geodetsko izobrazbo, 595 geodetskih tehnikov in 765 risarjev ter 1 320 ostalih. Vsekakor je značilno, da predstavljajo "ostali" več kot tretjino vseh zaposlenih. V skupino "ostalih" spadajo figuranti, računovodje, vajenci in praktikanti.

3. PROGRAMIRANJE, FINANCIRANJE IN IZVAJANJE GEODETSKIH DEL

Izdelava topografskih kart ter triangulacijske mreže 1.-3.reda in zvezna precizna nivelmanska mreža spadajo v pristojnost Zveznega urada za topografijo, ki ta dela tudi neposredno izvaja s svojimi strokovnjaki in opremo, sredstva za te namene pa neposredno dobi iz zveznega proračuna.

Ostala geodetska dela: triangulacijska mreža 4.reda, kantonalni nivelman, pregledni načrti ter izdelava oziroma obnova zemljiškokatastrskih načrtov pa financirajo zveza in kanton, oziroma zemljiškokatastrske načrte pa tudi občine in lastniki. Zaradi več sofinancerjev posameznih del je tudi planiranje zahtevna naloga. Pripravljajo dolgoročne plane za obdobje 20 let, srednjeročne plane za 5 let in letne programe. Programe geodetskih del pripravi kantonalna geodetska uprava na podlagi predlogov občin, ki jih uskladi z možnostmi kantona ter jih posreduje Zvezni geodetski upravi, ki odloča, ali bo predlagana dela sofinancirala. Za začetek zemljiškokatastrske izmere je odločilen sklep občinskega sveta. S tem je tudi zagotovljeno sofinanciranje občine in tudi lastnikov. Svoj del prispevata kanton in zveza, s tem da zveza svoj del stroškov plača, ko je delo oddano in sprejeto od kantonalne geodetske uprave. Neposrednemu izvajalcu plačuje opravljeno delo kantonalna geodetska uprava, in sicer polletno za opravljeno delo.

Višino sofinanciranja kantona, občin in lastnikov določa s svojimi predpisi kanton. Vse stroške lahko nosi kanton ali pa kanton ne daje iz svojega proračuna ničesar in preloži to obveznost na občine in lastnike.

Konkretna višina sofinanciranja zemljiškokatastrske izmere je odvisna od gospodarsko-socialnih razmer v kantonu ter od tega, ali gre za zazidana, kmetijska ali gozdna in gorska območja. Višina sofinanciranja zveze je najmanjša na zazidanih območjih in najvišja na gorskih območjih. S sprejemom reforme uradnih izmeritvenih podatkov se bo odstotkovno znižala udeležba zveze, vendar pa se povečuje obseg sofinanciranja, po novem bo namreč zveza sofinancirala tudi topografski del izmeritve. Glede na navedeno prispeva zveza za novo zemljiškokatastrsko izmero s topografijo med 20 in 90 %, pri obnovi pa je udeležba zveze za približno polovico manjša.

V kantonu Aargau prispevajo preostali del sredstev pri izmeri in obnovi zemljiškokatastrskih načrtov po 1/3 kanton, občina in lastniki. Lastniki prispevajo za 1 m² 10 rapnov (1,55 din). Svoj delež poravnajo naenkrat. Če ima lastnik veliko površino zemlje, se njegova 50-odstotna udeležba izračuna na podlagi površine, druga polovica pa na osnovi vrednosti zemlje. Skupni prispevek lastnikov ne presega 1 000 CHF (15 000 din).

Še nekaj podatkov o skupni vrednosti del, ki jih nameravajo v Švici opraviti z novo reformo uradnih izmeritvenih izdelkov, s katero naj bi zagotovili potrebne podatke v okviru 8 slojev. Zveza naj bi letno zagotavljala svoj del sredstev v višini 50 milijonov CHF (775 milijonov din), to predstavlja okrog 2/5 celotnih sredstev in pomeni, da znaša skupna letna vrednost del 125 milijonov CHF (1,9 milijarde din).

Izvedbo geodetskih del v zvezi s triangulacijsko mrežo 4. reda, preglednim načrtom in zemljiškokatastrsko izmero oddaja kantonalna geodetska uprava na podlagi javnega razpisa, objavljenega v uradnem listu. Za razpisana dela so do sedaj izračunavali vrednost na podlagi enotnih zveznih tarif, tako da je izvajalec ponudil za določen odstotek nižjo ali višjo ceno. V prihodnje bodo opustili vnaprejšnjo izračunavanje cene za potrebe razpisa. V razpisni komisiji so člani iz Zvezne geodetske uprave (1), iz Kantonalne geodetske uprave (1) ter 2 geometra s patentom iz drugih kantonov.

4. IZDAJANJE PODATKOV

Topografske karte, pregledni načrti in zemljiškokatastrski načrti ne vsebujejo važnejših vojaških objektov. Če so karte in načrti tiskani, so dostopni vsem po določeni ceni. Tiskane topografske karte prodajajo v trafikah in tiskarnah, tako stane npr. list topografske karte 1:25 000 v 6-barvnem tisku 8 CHF (v primerjavi z našo topografsko karto 1:25 000 obsega švicarska približno 2-krat večjo površino). Za razmnoževanje topografskih kart oziroma izdelavo izvalčkov je potrebna odobritev in plačati je treba določeno takso. To je tudi v skladu s tem, da avtorske pravice nad izdelki, ki jih zagotavlja država, pripadajo zvezi, pristojnim kantonom in občinam.

Torej glede tajnosti ni nobenih omejitev pri uporabi topografskih kart, preglednih načrtov in zemljiškokatastrskih načrtov. Zanimivo je tudi, da Švica še nima Zakona o varstvu osebnih podatkov.

5. PRIMERJAVA GEODETSKE DEJAVNOSTI SLOVENIJE S ŠVICO

Naj za konec naredim nekaj primerjav geodetske dejavnosti med Slovenijo in Švico, in sicer glede kadrov, geodetske dejavnosti in vrednosti geodetskih del.

Po velikosti je Švica 2,04-krat večja od Slovenije, številčno pa je Švicarjev za 2,75-krat več kot Slovencev.

Če drži ocena, da opravlja naloge geodetske dejavnosti v Sloveniji 1 200 delavcev, se v Švici skoraj 3-krat več ljudi ukvarja z geodetsko dejavnostjo kot pri nas.

Primerjavo obsega sredstev, ki se zagotavljajo za izvedbo programov geodetskih del, bom naredil na letošnjih predvidenih sredstvih. V Sloveniji je ocenjen program geodetskih del po cenah 1.3.1991 53,5 milijona din, to predstavlja delo 75 geodetov z visoko izobrazbo. V Švici pa naj bi bilo zagotovljenih letno okrog 125 milijonov CHF (1,9 milijarde din), to predstavlja delo 1 320 geodetov z visoko izobrazbo. Torej po vrednosti letnega programa geodetskih del vlaga Švica za 36-krat več kot Slovenija, na osnovi števila geodetov z visoko izobrazbo pa 18-krat.

POROČILO O DELU DELOVNE SKUPINE ZA PRIPRAVO ZAKONA O GEODETSKI DEJAVNOSTI

Gojmir Mlakar

Geodetska uprava občin Celje in Laško, Celje

Prispelo za objavo: 8.5.1991

Izvleček

V prispevku je podano poročilo o delu delovne skupine za pripravo tez "Geodetskega zakona". Podana so izhodišča, ki so bila pri tem upoštevana, in problemi, ki so se pojavljali. V prilogi je poleg okvirnih izhodišč objavljen tudi predlog najpomembnejših novosti, ki se nanašajo na evidenco zemljiškega katastra.

Ključne besede: geodezija, organizacijski vidik, zakonski osnutek, Slovenija

Abstract

The article presents the report of the working group for the preparation of the Geodetic Act. Enclosed are along with the skeleton starting points also suggestions of the most important novelties, referring to the evidence of the land cadastre.

Key words: geodesy, organizational aspect, draft, Slovenia

UVOD

Na razgovoru, ki ga je 18.12.1990 organizirala Republiška geodetska uprava (RGU) o bodoči organizaciji geodetske službe, organizaciji izvajanja geodetskih del, pridobivanju sredstev zanje, kar naj bi dobilo ustrezno mesto v novi geodetski zakonodaji, je predlagala ustanovitev posameznih delovnih skupin, sestavljenih iz geodetskih strokovnjakov (predstavniki geodetskih delovnih organizacij, geodetskih upravnih organov, republiškega in občinskih, in Zveze geodetov Slovenije - ZGS). Skupine naj bi delovale pri RGU-ju, njihova naloga pa naj bi bila priprava čim kvalitetnejšega Zakona o geodetski dejavnosti in priprava potrebnih izvršilnih predpisov. Delovna skupina za pripravo zakona naj bi ob pripravi zakonskih določil izdelala tudi koncept izvršilnih predpisov ter predlagala člane delovnih skupin za pripravo le-teh.

Del članov delovne skupine so predlagali udeleženci posveta, ki ga je organiziral RGU 12.12.1990, in sicer: Rafka Bohaka, Vinka Petriča in Gojmirja Mlakarja, delovne organizacije so svoje predstavnike predlagale kasneje, direktor RGU je 8.1.1991 imenoval delovno skupino za pripravo tez zakona o dejavnosti geodetske službe v sestavi: Gojmir Mlakar, Rafko Bohak, Vinko Petrič, Miroslav Črnivec, Franjo Vuk, Janez Goršič, Stanko Pristovnik in Stanko Majcen. Svoje predstavnike je predlagal tudi ZGS, direktor RGU je

potem v skupino vključil še Antona Prosenca, Pavleta Kneza in Pavleta Zupančiča kot predstavnika ZGS-ja ter Petra Šivica kot predstavnika FAGG-ja, iz delovne skupine pa je kot člana umaknil predstavnika RGU-ja Stanka Majcna in Stanka Pristovnika. V aktu o imenovanju je omenjeno, da v delovni skupini sodeluje Stanko Majcen in po potrebi tudi drugi strokovnjaki RGU-ja.

Delovna skupina se je prvič sestala 18.1.1991 in predlagala za vodjo Gojmirja Mlakarja, ki je na naslednji seji predložil okvirni program dela delovne skupine, ki so ga člani sprejeli. V njem je podrobneje opredeljena njena osnovna naloga, podana so izhodišča za delo in terminski plan aktivnosti.

IZHODIŠČA ZA DELO DELOVNE SKUPINE

Ker gre pri pripravi zakona za dejavnost, ki ključno vpliva na geodetsko službo in stroko, za njeno mesto v družbi, za status in družbeni ugled vsakega geodeta, naj navedba izhodišč, ki so bila v večji ali manjši meri upoštevana pri delu delovne skupine, služi presoji o njihovi ustreznosti in popolnosti. Javna razprava bo lahko izhodišča dopolnila in upoštevala tudi nekatera nova, ki smo jih morda prezrli.

Posvet, ki ga je 15.3.1990 organiziral ZGS na Brdu pri Kranju, je dal izhodišča za pripravo koncepta razvoja geodetske dejavnosti v Sloveniji (PRILOGA 1). Razvojni strategiji geodetske dejavnosti je bil posvečen tudi lanskeletni geodetski dan, zlasti prispevka Tomaža Banovca in Stanka Majcna.

Po dogovoru v delovni skupini so posamezni člani pripravili dodatna gradiva, ki so služila bodisi kot okvirna izhodišča ali pa so pomagala pri rešitvi posameznih ožjih problemov. Med temi naj posebej omenim prispevek M. Črnivca - Analiza stanja geodetskih evidenc z oceno njihove vrednosti, ukrepi za izboljšanje stanja ter opredeljeno prioriteto, ter prispevek F. Vuka, ki je s sodelavci opravil kritično analizo tez zakona z dne 16.1.1991. Probleme smo skušali reševati globalno in ne le ocenjevati ter spreminjati, v tezah predlagane, člene. Delovna skupina je proučila tudi pripombe s predhodne javne razprave (v kolikor te niso bile zajete v tezah), tako tiste, ki so jih poslali organi geodetske službe kot tudi pripombe republiških organov, ki so povezani z geodetsko službo.

Izkušnje iz razvitih evropskih dežel, ki naj bi tudi dobile svoje mesto v naši novi zakonodaji, smo v delovni skupini spoznali s proučitvijo avstrijskih geodetskih predpisov (te smo imeli na razpolago v prevodu), predpisov, ki veljajo v Švici (za to državo imamo tudi opis geodetske dejavnosti, ki nam ga je poslal tam zaposleni kolega F. Koncilja), nekatera gradiva pa so nam omogočila spoznati tudi posamezne geodetske rešitve v Franciji, Nemčiji in Italiji (kataster stavb). Geodetsko dejavnost v Švici smo spoznali tudi nekateri člani delovne skupine in predstavniki RGU-ja ob obisku v tej državi.

NAČIN DELA DELOVNE SKUPINE

Delovni skupini so pri zakonskem urejanju nekaterih področij pomagali strokovnjaki, ki ta področja poznajo ali so zanje pristojni na svojem delovnem mestu. Področje mrež geodetskih točk, določila v zvezi s koordinatnim sistemom, geoidom oziroma elipsoidom so opredelili dr. Vodopivec, M. Jenko, F. Černe, I. Štupar in M. Črnivec, pri razpravi o določilih za zemljiški kataster je sodeloval T. Lesar, pri razpravi o katastru stavb N. Gorkič in L. Koman-Perenič ter pri razpravi o registru prostorskih enot, imenovanju in

označevanju naselij, ulic in stavb ter določanju hišnih števil B. Lipej. Glede katastra zgradb (stavb?) smo v delovni skupini menili, da je za njegovo uzakonitev oziroma opredelitev namena, vsebine, načina vodenja in povezave z drugimi evidencami, potrebna ustrezna študija, izdelava modela in njegov preizkus v praksi, posebej še, ker tudi rešitve v svetu ne ustrezajo opredeljenim namenom. Ker podrobna proučitev problema katastra stavb terja daljši čas, je delovna skupina dopustila možnost, da se njegova ureditev izvede v posebnem zakonu.

Za posamezne rešitve bi morali dobiti mnenje uporabnikov geodetskih evidenc. Od pristojnih republiških organov bi morali dobiti rešitve, ki se dolgoročno načrtujejo na področju davkov (zemljišča in stavbe), na področju evidentiranja pravic na zemljiščih in stavbah ter vlogi zemljiške knjige, zemljiškega katastra in katastra stavb pri tem. Za bodočo organizacijo geodetske službe in vsebino evidenc, ki jih vodi, so pomembne tudi spremembe, ki se načrtujejo na področju urejanja in varovanja prostora. Za opredelitev katastrskih kultur in drugih vrst rabe v zemljiškem katastru ter zamenjavo sistema katastrske klasifikacije s sistemom bonitiranja je poleg davčne in planerske službe pomembno tudi stališče kmetijcev in gozdarjev.

Delovni skupini je zaradi pomanjkanja časa, morda pa tudi zaradi premajhne agresivnosti, uspelo navezati stike le z Republiškim sekretariatom za pravosodje in upravo, kjer je bil izpostavljen problem povezave zemljiškega katastra, načrtovanega katastra stavb in zemljiške knjige ter nujnost njenega avtomatiziranja in z Republiškim sekretariatom za finance, kjer smo proučevali možnosti za stalne vire financiranja programov geodetskih del, ter bili seznanjeni z nekaterimi značilnostmi novega davčnega sistema. V tem času pa so imeli predstavniki RGU-ja tudi več daljših razgovorov na Republiškem sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora. Rezultat teh razgovorov v predlaganih zakonskih rešitvah je v uzakonitvi geodetske zbornice in razširitev tudi na področje t.i. inženirske geodezije.

ZGS je skupaj z Izvršnim svetom Skupščine občine Celje načrtoval organizacijo "okrogle mize", na kateri bi z odgovornimi predstavniki republiških upravnih organov (po možnosti ministri) skupaj opredelili mesto geodetske službe v novonastajajoči slovenski državi. Tudi rezultati te razprave naj bi pripomogli k boljšim zakonskim rešitvam. Zaradi drugih aktualnih nalog, s katerimi so angažirani predstavniki republiške vlade, načrtovanega razgovora v tem času ni bilo mogoče organizirati, verjetno pa bi bil tak razgovor tudi preuranjen, saj ne bi bilo smotno ob tej priložnosti reševati morebitnih različnih pogledov na razvoj geodetske službe, stroke in geodetskih evidenc, ki smo jim v geodetskih krogih še vedno priča.

Delovna skupina je celotno gradivo, ki naj bo obdelano v novem "Geodetskem zakonu" (ime je predlagal minister Jazbinšek), proučila in predlagala rešitve na devetih sejah, od katerih sta bili dve dvodnevni. Na osnovi skupno sprejetih izhodišč so nekateri člani prevzeli zadolžitev za dokončno oblikovanje posameznih poglavij, in sicer:

M. Črnivec - geodetske mreže, načrti in karte z gradivi daljinskega zaznavanja in državna meja, organizacija izvedbe in financiranja geodetskih evidenc republiškega pomena

R. Bohak: register prostorskih enot s posebnimi nalogami

G. Mlakar: zemljiški kataster

V. Petrič: splošne določbe, geodetska prostorska dokumentacija

F. Vuk: geodetske evidence lokalnega pomena.

Omenjeni člani delovne skupine naj bi za navedena področja pripravili tudi utemeljitve za rešitve, ki se razlikujejo od rešitev, ki jih je v tezah predlagal RGU. Področja, ki niso navedena (kataster stavb, geodetska zbornica, geodetske storitve), je delovna skupina, potem ko so njeni člani sprejeli svoja stališča, prepustila v dokončno oblikovanje predstavnikom RGU-ja.

V delu skupine so enakovredno sodelovali tisti člani, ki so bili prvotno imenovani - tudi predstavnika RGU-ja - kot naknadno, po drugi seji, dodatno imenovani. Kljub nasprotovanju direktorja RGU-ja smo se vsi ostali strinjali, da ni razloga, za drugačen status predstavnikov RGU-ja. Tudi predsedstvo ZGS meni, da ni smotno pripravljati zakona po dveh poteh. ZGS nima namena pripraviti zakona, ki bi bil alternativa zakonu RGU-ja. Stališče direktorja RGU-ja je še toliko manj razumljivo, če upoštevamo, da je v aktu o imenovanju rečeno, da gre za delovno skupino pri RGU-ju.

NADALJNJE DELO

Delo skupine ni končano. Gradivo, ki ga je pripravila, bo RGU uredil v nove teze zakona z nekaterimi spremembami in dopolnitvami, zato je dogovorjeno (v delovni skupini in v predsedstvu ZGS-ja, da bo delovna skupina nove teze zakona ponovno pregledala in se o njih opredelila. Predsedstvo ZGS-ja je predlagalo, da bi pred predajo predloga za izdajo zakona z njegovim osnutkom, geodetska društva organizirala krajšo razpravo. Ta naj bi pomagala rešiti preostale dileme.

Delovni skupini je tudi naloženo, da sodeluje pri pripravi podzakonskih predpisov, pri čemer naj bi skupaj z RGU-jem napravila analizo obstoječih in ugotovila, katere terjajo nove zakonske rešitve. Na osnovi analize naj se napravi podroben načrt podzakonskih predpisov in okvirno opredeli njihova vsebina. Realno naj se oceni izdelava, angažirajo ustrezni strokovnjaki ter zagotovijo potrebna sredstva.

Pomembna je tudi priprava kvalitetne obrazložitve predloga za izdajo zakona. Znano je, da se večina poslancev v republiški skupščini odloča na njeni osnovi, saj za detajlno prebiranje posameznih členov običajno nimajo časa. Prav bi bilo, da zato delovna skupina sodeluje pri pripravi obrazložitve zakona, v katerem so navedeni razlogi za izdajo, izhodišča, na katerih slonijo zakonske opredelitve ter kratek in razumljiv opis njegove vsebine.

ZAKLJUČEK

Menim, da je delovna skupina že zdaj opravila pomembno nalogo, pri čemer je večino njenih članov vodila zavest, da s svojim delom prispevajo k ureditvi geodetske dejavnosti, ki naj v novi slovenski državi najde ustrezno mesto, z realizacijo kar najboljših zakonskih določil pa pripomore k razvoju mlade države in njeni enakovredni vključitvi v evropske tokove.

Vprašanje pa je, če morda ne zamujamo priložnosti, da bi ob pripravi zakona naredili korak v bodočnost. Korak, s katerim bi presegli dosedanje gledanje na posamezne geodetske evidence, namesto njih bi definirali prostorske informacijske sisteme, ki bi sloneli na dogovorjenih modelih podatkov. Z njihovo kombinirano uporabo, ki jo omogočajo moderne tehnologije avtomatskega vodenja, bi lahko na sodoben način zadovoljili najrazličnejše uporabnike. Žal za take rešitve ni realnih možnosti, saj terjajo

profesionalen pristop, sodelovanje širokega kroga strokovnjakov (ne samo geodetov), neprimerno več časa in veliko denarja. Za ilustracijo naj bo podatek iz Švice, kjer s projektom RAV (reforma uradne izmere) skušajo uresničiti opisane cilje. Pri izdelavi projekta, za katerega pripravljajo tudi ustrezno zakonsko osnovo, dela sedem vrhunskih strokovnjakov, ki pri tem sodelujejo še s tridesetimi specialisti za različna področja. Za izdelavo projekta in nastavitev informacijskega sistema, ki bo slonel na njegovih izsledkih, namenijo 3 500 000 000 CHF, seveda za daljše obdobje - 20 do 30 let.

Ker gradivo za nove teze zakona še ni v celoti urejeno, je priloga članka le obrazložitev novosti v zemljiškem katastru (PRILOGA 2), saj ocenjujem, da gre za pomembnejši del dejavnosti geodetske službe.

PRILOGA 1

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO KONCEPTA RAZVOJA GEODETSKE DEJAVNOSTI

OPREDELITEV VLOGE GEODETSKE DEJAVNOSTI V SLOVENSKI DRUŽBI	ZAGOTAVLJANJE POTREBNIH INFORMACIJ O PROSTORU ZA: - urejanje pravnih stanj na nepremičninah - obdavčevanje v zvezi z nepremičninami - upravljanje s prostorom - vrednotenje nepremičnin - komunalno urejanje - prostorsko (urbanistično) planiranje - projektiranje - ekološko sanacijo - druge, jasno opredeljene namene
STRATEŠKI CILJI ZA URESNIČITEV OPREDELJENE VLOGE	VZPOSTAVITEV PRIMERNEGA PROSTORSKEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA, v katerega so vključeni podatki sedanjih evidenc geodetske službe in dogovorjeni novi podatki, zlasti podatki: - zemljiškega katastra - katastra komun. naprav - katastra stavb - evidence terit. enot - podatki predpisanih novih evidenc - načrti malih in velikih meril - topografske karte - ciklično aerosnemanje.
STRATEGIJA ZA URESNIČITEV CILJEV	ORGANIZACIJA GEODETSKE SLUŽBE - ZAGOTOVITEV POTREBNIH SREDSTEV - ZAGOTOVITEV PRIMERNIH KADROV - UVEDBA SODOBNIH TEHNOLOGIJ (digitalizacija, skeniranje, satelitska geodezija) - ZAGOTOVITEV POTREBNE OPREME

NAJPOMEMBNEJŠE NOVOSTI, KI SE NANAŠAJO NA ZEMLJIŠKI KATASTER

1. Uvaja se pojem zemljiškopравни kataster, ki pomeni drugačno opredelitev namena zemljiškega katastra; ob predvidenem zmanjšanju davčne je v zakonu poudarjena njegova pravna funkcija.

Izraz zemljiškopравни kataster (razmišljalo se je tudi o mejnem ali tudi koordinatnem katastru) opravičuje uzakonjeni mejni ugotovitveni postopek (MUP), ki ima v večji meri pravni kot tehnični značaj, meje, ugotovljene v MUP-u, in določene v upravnem postopku, pa imajo enako kot sodno določene pomembne pravne posledice.

2. Izdelava zemljiškoprnega katastra, ki je lahko parcialna (postopna) ali kompleksna (nova izmera), terja obvezno določitev koordinat mejnih točk v državnem koordinatnem sistemu. Pogoji pri tem je predhodna vzpostavitev navezovalne ali izmeritvene mreže geodetskih točk.

Ker navezovalne mreže ne bo moč vzpostaviti pravočasno, na malo intenzivnih območjih (planine, veliki gozdni kompleksi) pa tudi ne bi bilo gospodarno navezovati meritev na državni koordinatni sistem, daje zakon možnost določitve koordinat mejnih točk v lokalnem sistemu. MUP pa je tudi na teh območjih obvezen, vendar v tem primeru ne govorimo o zemljiškoprnem katastru, zanj morata biti izpolnjena oba pogoja: MUP in mejne točke v državnem koordinatnem sistemu.

3. V zakonu je spremenjen odnos do podatkov o lastnikih oziroma uporabnikih, ki po novem niso več podatek zemljiškega katastra, temveč se jih prevzema iz zemljiške knjige za namene poslovanja geodetske uprave v zvezi z zemljiškim katastrom. Pri uporabi teh podatkov je geodetski upravni organ dolžan upoštevati določila Zakona o varovanju osebnih podatkov.

4. Pojem "operat zemljiškega katastra" je namenoma izpuščen, namesto njega se omenjajo podatki zemljiškega katastra, ki se vodijo v pisni in grafični obliki. Pisni podatki se vodijo v računalniško podprti bazi podatkov. Njihovo računalniško vodenje je na ta način zakonsko določeno. Osnovni podatki, ki se vodijo v zemljiškokatastrskem načrtu, so v zakonu navedeni.

Povezava podatkov zemljiškoprnega katastra s prostorskim informacijskim sistemom naj bi bila omogočena z ustreznimi enotnimi standardi, ki jih bo v izvršilnem predpisu izdal RGU.

5. Podrobneje sta opredeljena pojma ugotavljanja (MUP) in določanja mej, pri čemer so posebej omenjene predvidene lastniške meje, nastale ob parcelacijah, za katere veljajo enaka pravila kot za "prave" lastniške meje.

6. Zelo pomembno novo določilo je zajeto v 29. členu. Po njem naj bi se MUP opravil (na stroške lastnika) tudi povsod tam, kjer gre za promet že formiranih lastniških kosov, pri tem so posebej omenjene parcele, ki označujejo vrsto rabe v okviru lastniškega kosa. Ker je s prometom mišljeno tudi dedovanje, bi v sorazmerno kratkem času izvedli prehod iz zemljiškodavnega v zemljiškopravni kataster. Za geodete je tako določilo izziv, pravniki pa bi utegnili imeti veliko pomislevkov.

7. Z zakonom je načelno rešeno ravnanje ob odpravi napake pri izvajanju MUP-a, pri čemer je tudi v MUP-u ali v upravnem postopku določeno mejo možno spremeniti. Uzakonjena je tudi možnost spreminjanja poteka meje, če gre za izravnavo meje, ki je neugodna za uporabo ali obdelavo zemljišča. Verjetno kaže pri tem dopustiti tudi manjšo razliko v površini delov, ki menjajo lastnika.

8. V zakonu je namesto pojma obnova zemljiškega katastra uveden pojem kompleksne izdelave zemljiškoprnega katastra, ki praktično pomeni obnovo zemljiškega katastra, v katastrski občini ali njenem strnjem delu, z novo zemljiškokatastrsko izmero, ki ji predhodi MUP in s katero morajo biti mejnim točkam določene koordinate v državnem koordinatnem sistemu.

Uzakonjena je tudi možnost razširitve katastrske izmere s topografsko vsebino in izdelava katastrsko topografskega načrta. Dodatnih stroškov, ki pri tem nastanejo, ne nosi država.

9. V poglavju o vzdrževanju zemljiškega katastra je, enako kot zdaj, predvideno reševanje prijav o spremembah vrst rabe zemljišč in katastrskih razredov ter revizija vrst rabe in razredov, dana pa je tudi obveznost investitorju, da za namene tehničnega pregleda in za namene evidentiranja v zemljiškem katastru na svoje stroške naroči izmero novozgrajenega objekta. Na ta način bi se brezplačno (na stroške države) evidentirale le spremembe v katastrskih kulturah in razredih.

Problematika zaostajanja izvajanja geodetskih storitev

Geodetske storitve opredeljuje Zakon o geodetski službi (Ur.l.SRS št. 23/76) kot posege v prostor za potrebe in na zahtevo stranke, ki pa neposredno vplivajo na podatke uradnih evidenc geodetske službe in jih v 7. členu zakon tudi taksativno našteva. Opravljanje teh storitev je po zakonu v pristojnosti občinskih geodetskih organov, po javnem pooblastilu občinske skupščine pa jih lahko opravljajo tudi geodetske organizacije. Za mnoge občinske geodetske organe predstavlja opravljanje geodetskih storitev precejšnjo obremenitev. Posledica tega je kronično prekoračevanje zakonitih rokov reševanja zahtevkov in zaostajanje izvrševanja drugih upravnih nalog geodetskih organov.

Že dlje časa obstaja potreba po prenosu javnega pooblastila za opravljanje geodetskih storitev na zasebne geodetske strokovnjake, ki bi se poklicno ukvarjali s to dejavnostjo, veliko pa je tudi zanimanje posameznikov. Republiška geodetska uprava je že januarja 1990 predlagala delno spremembo obstoječega Zakona o geodetski službi, s katero bi se zakonsko omogočila t.i. geodetska praksa. Predlog sprememb je bil zavrnjen z naročilom, naj se pripravi povsem nov zakon o dejavnosti geodetske službe z novimi temelji. Tak zakon se že pripravlja, vendar bo treba do njegovega sprejema počakati vsaj še eno leto.

Praksa med tem prehiteva čas, formalno predviden in potreben za pripravo in sprejem novega zakona in s tem tudi legalizacijo izvajanja geodetskih storitev po zasebnikih. Marsikje se posamezniki že intenzivno pripravljajo na opravljanje geodetskih storitev v smislu predvidenega novega zakona. Na Republiško geodetsko upravo se ti potencialni izvajalci geodetskih storitev obračajo s prošnjami o dodelitvi nekakšnega začasnega pooblastila. Nekateri se pri tem sklicujejo na določena tolmačenja in mnenja posameznih delavcev Republiške geodetske uprave.

Navedeno stanje zahteva določena pojasnila:

1. Nekatera določila zdaj še vedno veljavnega Zakona o geodetski službi (Ur.l. SRS št. 23/76 in 42/86) so zaradi sistemskih sprememb postala ovira pri delovanju geodetske službe. To velja zlasti za sedanje določbe zakona glede opravljanja geodetskih storitev, zaračunavanja teh storitev, vpliva države na poslovanje pooblaščenih geodetskih organizacij, uveljavljanja pravice na izdelkih geodetske službe in podobno. Zadeve, ki so se dale urediti mimo zakona, vendar še vedno v smislu intencije zakona, so se urejevale dogovorno s sporazumi. Problematična je ostala situacija v primerih, kjer je očitno naprednejša praksa trčila v formalno uzakonjene ovire. Tak je primer opravljanja geodetskih storitev, ki so poleg tehničnega dela tesno povezane z vodenjem upravnega postopka, ki pa predpostavlja javno pooblastilo. Za pridobitev javnega pooblastila ne zadošča le ustavna podlaga (zajeta v Amandmaju XL k Ustavi SRS, objavljenem v Ur.l. SRS št. 32/89, po katerem "Zakon lahko določi, da javna pooblastila izvršuje tudi posameznik"), pač pa je treba sprejeti tudi ustrezní zakon. Tak zakon bo predvidoma Zakon o geodetski dejavnosti.

2. Do sprejema novega zakona, ki bo uredil možnost, pogoje in način opravljanja geodetskih storitev po pooblaščenih geodetskih strokovnjakih, je samostojno opravljanje geodetskih storitev, navedenih v 7. členu Zakona o geodetski službi, po geodetu kot privatniku prepovedano in sankcionirano kot prekršek. Zato Republiška geodetska uprava ne more izdajati začasnih pooblastil.

3. Dolžnost posamezne občinske geodetske uprave je zagotoviti kolikor toliko ažurno opravljanje geodetskih storitev na svojem območju. Če so zaostanki nesorazmerno veliki, je občinska geodetska uprava dolžna o tem obvestiti izvršni svet svoje občine in predlagati ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja. Med take ukrepe vsekakor spada zaposlitev dodatnih geodetskih strokovnjakov. Trenutna usmeritev povečanju števila kadrov v upravnih organih ni naklonjena. Kljub temu je potrebno tak zahtevek postaviti. V poštev bi prišla tudi zaposlitev za določen čas. Občina je namreč dolžna zagotoviti izvajanje nalog splošnega pomena za republiko (331. člen Ustave R Slovenije). Potrebna je vsekakor dobra obrazložitev, podkrepljena s statističnimi podatki.

4. Pri izjemno velikem številu zaostankov (če povečanje števila zaposlenih niti za določen čas ne bi bilo možno), bi se kot začasno rešitev lahko pridobil ustrezen strokovnjak s t.i. pogodbo o delu. Tak strokovnjak bi moral izpolnjevati pogoje, predpisane za vodenje postopkov pri opravljanju geodetskih storitev, in sicer: višja strokovna izobrazba ter znanje oziroma preizkus znanja geodetsko-tehničnih predpisov in Zakona o splošnem upravnem postopku.

Geodetske storitve bi opravljal tak izvajalec v imenu in za račun občinske geodetske uprave. Stranki namreč ni mogoče zaračunati večjih stroškov, kot bi jih imela, če bi storitev opravil delavec geodetske uprave. Stroške storitve neposredno zaračuna stranki občinska geodetska uprava, izvajalec pa prejme plačilo od občinske geodetske uprave v skladu s pogodbo o delu. To pomeni, da je plačilo za posamezno opravljeno storitev, ki ga po pogodbi o delu prejme izvajalec storitve, lahko večje ali pa manjše kot je znesek, ki ga uprava zaračuna stranki. Napaka, ki bi jo v postopku zagrešil s pogodbo pridobljeni geodet, se šteje oziroma obravnava kot napaka delavca občinske geodetske uprave. Sklepe in odločbe v takšnih postopkih izdaja predstojnik občinske geodetske uprave.

To so ob obstoječi zakonodaji edinečasne možnosti, ki imajo namen prebroditi prehodno obdobje. Kakršnakoli drugačna praksa, ki se tu in tam pojavlja, pomeni kršitev določb sedanjega zakona. To pa lahko povzroči odpravljanje odločb ob reševanju pritožb ali po nadzorstveni pravici, če bi se nepravilnosti ugotovile ob pregledih poslovanja oziroma ob eventuelnih pobudah in prijavah strank.

Navedena pogodba o delu pa ne pomeni, da si je nekdo že s tem pridobil javno pooblastilo ali zagotovil pridobitev pooblastila za opravljanje geodetskih storitev po predvidenem novem Zakonu o geodetski dejavnosti. Tako podjetja kot zasebniki si bodo po sprejetju zakona morali pridobiti posebno javno pooblastilo. Zato naj bi bile take rešitve le izhod v sili, nikakor pa jih ne bo mogoče uveljavljati po sprejetju predvidenega novega zakona.

5. Glede različnega razlaganja in sklicevanja na izjave predstavnikov Republiške geodetske uprave je potrebno pripomniti naslednje: posamezne občinske geodetske uprave se v nejasnih primerih pogosto obračajo na posamezne delavce Republiške geodetske uprave in jih prosijo za mnenje. Dogaja pa se včasih, da tisti, ki je določeno mnenje ali odgovor na

svoje vprašanje dobil, z mnenjem ali odgovorom ni zadovoljen, ker se pač ne ujema z njegovo predstavo ali hotenjem. Zlasti so problematična t.i. kapciozna vprašanja, ki so postavljena z namenom, da se dobi le potrditev nekega mnenja. Pridobljeno mnenje se potem, če je le mogoče, po svoje tolmači, to pa povzroči dezinformacije, ki lahko škodujejo. Še večja nevarnost obstaja, če se mnenja, dana za posamezne primere, posplošijo in uporabijo za druge podobne primere. Ni namreč isto pravilo v istem obsegu uporabno za vsak približno podoben primer. Drugačni pogoji, drugačno dejansko stanje lahko zahtevajo drugačen postopek ali odločitev. Potrebna je določena mera kritične presoje ustreznosti uporabe pravil oziroma prejetih mnenj tudi za druge podobne primere. V dvomu se je bolje v konkretni zadevi ponovno obrniti na Republiško geodetsko upravo.

Stanko Pristovnik

Prispelo za objavo: 24.5.1991

Geodeti so prispevali svoj delež k popisu prebivalstva 1991

Popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v Republiki Sloveniji v letu 1991 je, kot velika akcija zajemanja podatkov, za nami. Še najbolj so se oddahnili statistiki, gotovo pa tudi geodeti v občinah, ki so imeli veliko dela pri pripravi na popis in tudi v samem 15-dnevnem popisu v prvi polovici aprila. Vsi zaslužijo priznanje, da so akcijo uspeli izpeljati do konca na solidni ravni in s tem omogočiti pridobitev številnih podatkov za Slovenijo, ki bodo obdelani v prihodnjem obdobju.

Da ne bi zaradi običajne stanovske skromnosti pozabili na geodetski prispevek v tej akciji, pogledjmo nekatere naše aktivnosti. V drugi polovici leta 1990 se je na občinskih geodetskih upravah izvajala revizija in na osnovi le-te delitev popisnih okolišev. Formiranih je bilo 793 novih popisnih okolišev, enot, ki so kasneje služile popisovalcu za zaokrožitev njihovega območja popisovanja (glede na takratno skupno število 13 223 popisnih okolišev v Sloveniji).

Kartografsko dokumentacijo za občinske popisne komisije, ki je praviloma obsegala kopije združenih izrisov digitaliziranih teritorialnih enot, listov topografske karte v merilu 1:25 000 in mreže razdelitve na TTN-5, je pripravila Republiška geodetska uprava (skupno 495 kopij za Slovenijo).

Največji in najbolj dolgotrajen napor je bila priprava kartografske tehnične dokumentacije za popisovalce na občinskih geodetskih upravah. K tej so geodeti prispevali kartografski prikaz popisnih okolišev s tematiko ROTE-ja in EHIŠ-a v merilu 1:5 000, izjemoma pa 1:10 000 oziroma 1:2 500. V Sloveniji je bilo izdelanih 21 154 ozalidnih kopij listov osnovnega kartografskega prikaza ROTE-ja in EHIŠ-a v povezavi s TTN-jem, ki jih je bilo treba ustrezno razrezati in formirati (format A4) v celovit prikaz posameznega popisnega okoliša. Geodeti so izvedli primerjavo hišnih števil na kartografskih izrisih z izpisi

podatkov o hišnih številkah iz računalniško vodene baze podatkov Zavoda Republike Slovenije za statistiko in uskladili nesoglasja. Poskrbeli so za vizualno pregledno predstavitev hišnih števil in mej popisnih okolišev v kartografski dokumentaciji in s tem popisovalcem olajšali orientacijo v prostoru.

Na koncu je bilo treba na občinskih geodetskih upravah opremiti in pripraviti mape za posamezne popisne okoliše z ustrezno izdelano dokumentacijo v pisni in kartografski obliki, ki so bile namenjene popisovalcem za delo na terenu. Po oddaji te dokumentacije občinskim popisnim komisijam je geodete na občinah kot člane teh komisij čakalo še pripravljalo delo na popis, ki so ga izvajali v povezavi z drugimi člani popisnih komisij. V času od 1. do 15. aprila 1991 so bili naši predstavniki v občinah še dodatno aktivni, saj je bilo treba popisovalcem nuditi ustrezno pomoč in pojasniti ter dodeljevati hišne številke stavbam, ki so bile do takrat iz različnih razlogov še neoštevilčene.

Kljub manjšim zapetljajem in finančnim omejitvam pri zagotovitvi sredstev za popis lahko ugotovimo, da je akcija popisa uspela v dogovorjenem obsegu. Ob tem moramo poudariti, da so geodeti z večletnim vodenjem evidenc ROTE in EHIŠ ter operativnim sodelovanjem pred popisom in v času izvajanja le-tega prispevali znaten delež k izvedbi.

Na Republiški geodetski upravi je bil izdelan finančni pregled porabljenih sredstev za izdelavo kartografske tehnične dokumentacije in opravljenega geodetskega dela. Normativi so bili izračunani na podlagi podatkov iz naključno izbranih občinskih geodetskih uprav ob upoštevanju povprečnih urnih postavk za srednjo izobrazbo v času konkretnega izvajanja posameznih faz dela. Izračun znaša 1 250 148,00 din (iz proračunskih namenskih popisnih sredstev je Zavod Republike Slovenije za statistiko nakazal 669 166,00 din), kar predstavlja sicer v celotni finančni konstrukciji stroškov popisa sorazmerno majhen delež. Dodatno geodetsko delo za potrebe popisa je bilo opravljeno v in izven delovnega časa, zato so nekatere redne občinske geodetske naloge v tem času nekoliko zastale.

Opravljen delo za popis je ponovno potrdilo geodetsko pripravljenost sodelovanja, čemur je treba pripisati določeno težo tudi pri skupnih analizah celovite akcije največjega in najzahtevnejšega statističnega raziskovanja.

Božena Lipej

Prispelo za objavo: 23.5.1991

Geodimeter spet preseneča

Švedska firma Geotronics AB (bivša AGA) je spet naredila ogromen razvojni korak z izdelavo nove geodetske totalne postaje Geodimeter System 4000. To je servo vodena totalna postaja, ki avtomatsko sledi geodetu s prizmo. Viziranje in fokusiranje je popolnoma avtomatizirano, geodet pri instrumentu med merjenjem ni potreben, temveč le nosi prizmo od točke do točke detajla. Prizma je opremljena z registratorjem podatkov, v katerega je vgrajena tudi vsa potrebna geodetska programska oprema za delo na terenu.

Instrument lahko dela tudi ponoči. Novosti, ki jih s tem instrumentom uvaja Geodimeter, so resnično revolucionarne, zato lahko v kratkem pričakujemo podobne rešitve tudi od drugih proizvajalcev geodetskega instrumentarija. Torej bomo tudi pri nas geodeti v (bližnji?) prihodnosti merili na terenu kot "one man band".

Joc Triglav

Prispelo za objavo: 10.5.1991

Eurgeo certifikat za geodete v Evropski skupnosti

Julija 1990 so se v zgradbi Evropskega parlamenta v Bruslju sestali predstavniki geodetov iz Evropske skupnosti in razpravljali o ustanovitvi nove Evropske zveze geodetov EFS (European Federation of Surveyors). Na srečanju so ustanovili dve delovni skupini, ki bosta zbrali vse razpoložljive informacije o učnih programih geodetskih izobraževalnih ustanov v Evropski skupnosti in ugotovili njihovo zahtevnost in medsebojno kompatibilnost. Na drugem srečanju novembra v Rimu so napravili krepak korak k poenotenju geodetske stroke znotraj Evropske skupnosti. Predstavili so certifikat EurGeo, ki ga bodo lahko pridobili profesionalno usposobljeni geodeti. Certifikate EurGeo bodo uradno podeljevala profesionalna geodetska združenja znotraj Evropske skupnosti. Kandidati za pridobitev certifikata bodo morali končati program adaptacije, da bodo tako obvladali specifične načine in metode dela ter sisteme geodetske službe posameznih držav Evropske skupnosti. Podrobnosti o EurGeo certifikatu bodo znane v kratkem.

Verjetno se bo prekrizalo še precej vizur, preden bomo v Evropski skupnosti, vendar je treba spremljati dogajanje v zvezi z EurGeo certifikatom in sproti v čim večji možni meri prilagajati naše geodetske učne programe in standarde evropskim zahtevam.

Joc Triglav

Prispelo za objavo: 10.5.1991

Uporabno pri prostorskih delitvah in obvladovanju prostora

(Ponatis prispevka iz Književnih listov Dela z dne 25.10.1990)

V okviru letnega strokovnega srečanja geodetov na 23. Geodetskem dnevu v Ljubljani je bila nedavno predstavljena publikacija Register območij teritorialnih enot- ROTE in Evidenca hišnih števil- EHIŠ: analiza in razvoj. Publikacija je izdana kot nekoliko preurejeno in dopolnjeno magistrsko delo "Analiza razvoja evidenc ROTE in EHIŠ kot pomembnih informacijskih podlag" avtorice Božene Lipej na Interdisciplinarnem podiplomskem študiju prostorskega in urbanističnega planiranja na FAGG v Ljubljani.

Povprečnemu bralcu in verjetno celo strokovnjaku nekoliko nenavadni imeni dveh pomembnih evidenc ROTE in EHIŠ ne pomenita veliko. To potrjujejo v publikaciji objavljeni rezultati ankete o uporabnosti obeh evidenc.

Evidenci sta v Sloveniji vzpostavili, ju vzdržujeta, vodita in dograjujeta dve informacijski službi - statistična in geodetska. Podrobnosti o obeh evidencah sta opisani v publikaciji, za boljše razumevanje pa le tole:

V ROTE-ju se vodijo in vzdržujejo meje teritorialnih enot, površine, šifre, imena in njihovi centri. Osnovne teritorialne enote so: popisni okoliši, statistični okoliši, naselja, katastrske občine, krajevne skupnosti in občine. Evidenco ROTE sestavljajo kartografski prikazi, računalniško vodene baze podatkov in dokumentacija.

EHIŠ obsega podatke o hišnih številkah in ulicah ter podatke o pripadnosti hišnih števil posameznim teritorialnim enotam v okviru naselij. EHIŠ sestavljajo kartografski prikazi, računalniško vodene baze podatkov in dokumentacija.

Vsebina publikacije je smiselno in pregledno razdeljena na šest osnovnih poglavij: uvod, zasnova in vzpostavitev evidenc ROTE in EHIŠ, vodenje in vzdrževanje, uporabnost, perspektive razvoja in zaključek. Publikacijo zaključuje seznam virov, slik, tabel in prilog.

Iz naslovov poglavij lahko razberemo podrobno vsebino publikacije, v kateri so predstavljeni: zgodovina, raziskovalno delo, uporaba in razvoj obeh evidenc. Naslovi posameznih poglavij so: Raziskovalno delo v Sloveniji na področju Registra teritorialnih enot v okviru prostorskih informacijskih sistemov (1963-1978), Realizacija vzpostavitve evidenc, Vodenje in vzdrževanje obeh evidenc na občinskih geodetskih upravah, Republiški geodetski upravi in Zavodu SR Slovenije za statistiko, ROTE in EHIŠ - splošno, Splošna ocena uporabnikov, Uporaba v urejanju prostora, Uporaba v posameznih projektih, Izhodišča perspektiv razvoja, Predlog za vzpostavitev registra prostorskih enot, Analiza pomembnejših ugotovitev stanja in Razvojna strategija evidenc.

Končni cilj vzpostavitve, vodenja, vzdrževanja ter nadgradnje obeh evidenc ROTE in EHIŠ je boljše in lažje obvladovanje prostora. Za izgradnjo geografskih informacijskih sistemov je vzpostavitev baz podatkov, lociranih v prostoru, kot sta ROTE in EHIŠ, nujna in nepogrešljiva. Baze podatkov morajo biti enotne in standardizirane z ustrezno organizacijo podatkov. To je osnova za vzpostavitev modernih sistemov za upravljanje in odločanje.

Razmišljanja o vzpostavitvi geografskih informacijskih sistemov v svetu so se začela v petdesetih letih. To je omogočil hiter razvoj računalništva, kartografije in fotogrametrije. V publikaciji je izdelan prikaz vzpostavljenih sistemov v nekaterih drugih državah, ki podpirajo lokacijsko opredelitev podatkov in pojavov v prostoru.

Prve ideje o vzpostavitvi takih sistemov v Sloveniji segajo v šestdeseta leta. Izdelana je bila prva organizirana registracija stanja v prostoru. Z deli so začeli na Urbanističnem inštitutu SR Slovenije, nadaljevali pa na Geodetskem zavodu SRS. Izdelan je bil Atlas regionalne prostorske dokumentacije. Nadaljevanje teh del je prevzel Biro za regionalno prostorsko planiranje in drugi.

Potrebe po natančnem teritorialnem opredeljevanju podatkov so konec sedemdesetih let pripeljale do današnjih evidenc ROTE in EHIŠ. Statistični kataster po obliki, natančnosti in organizaciji ni več zadovoljeval potreb statistične in drugih služb. Zato sta geodetska in statistična služba za popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj leta 1981 ob sodelovanju občinskih geodetskih uprav konec sedemdesetih let vzpostavili in pripravili evidenci ROTE in EHIŠ. Vzpostavitev evidenc je bila možna, ker so bile izdelane dovolj natančne kartografske podlage - temeljni topografski načrti v merilu 1:5 000 in 1:10 000. V posebnem poglavju avtorica obravnava uporabo obeh evidenc poleg popisa tudi za druge naloge. Krog uporabnikov se je razširil še na geografe, urbaniste, komunalce in nekatere strokovnjake drugih strok. S spoznavanjem vsebine obeh evidenc in njenega perspektivnega razvoja se bo krog uporabnikov še razširil. To je tudi eden od namenov publikacije. Digitalizacija podatkov obeh evidenc odpira neslutene možnosti avtomatske obdelave podatkov - avtomatizirane tematske kartografije. Posebnega pomena je tudi povezava z drugimi registri - Centralnim registrom prebivalstva Republike Slovenije, Enotnim registrom organizacij in skupnosti in Enotnim registrom obratovalnic za Republiko Slovenijo. Za bralce publikacije in uporabnike evidenc ROTE in EHIŠ ima v publikaciji poseben pomen poglavje "Priloge". V tem delu so na več kot šestdesetih straneh med drugim kronološko prikazani grafični prikazi, izpisi in znaki obeh evidenc, dopolnjeni s tekstom, definicijami prostorskih enot in nekaterimi statističnimi pokazatelji.

Publikacija je namenjena strokovnim krogom, saj je natisnjena le v nakladi 550 izvodov. Vendar je pisana in urejena tako, da je zanimiva tudi za širši krog bralcev; predvsem tistih, ki jih zanimajo prostorske delitve in obvladovanje prostora. To pa so med drugim tudi politiki, ekologi in drugi.

Omeniti je potrebno tudi grafično oblikovanje, ki je še kako pomembno prav pri strokovnih publikacijah. Z enostavnim, vendar smotnim grafičnim oblikovanjem je publikacija izredno pregledna in berljiva.

Jože Rotar

Uporaba mikrofilma v kartografiji

(Povzetek iz diplomske naloge, mentor dr. B. Rojc, zagovor 11.12.1990)

Mikrofilm ima že dolgo zgodovino, vendar o njem pri nas še ne vemo veliko, še posebej glede uporabe v kartografiji.

Namen diplomske naloge je predstaviti mikrofilm kot nosilca informacij in ugotoviti vrednosti tistih elementov mikrofilma (tako črnobelega kot tudi barvnega), ki vplivajo na njegovo uporabo in so bili do zdaj pri praktičnem delu vezani na subjektivno oceno uporabnika.

Vsaka stroka, še posebej kartografija, zahteva specifičnost uporabe mikrofilma. Pri mikrofilmanju kartografskih izdelkov zahtevajo detajli, ki jih moramo pri snemanju ohraniti, uporabo kvalitetnih materialov. Snemanje v črnobeli tehniki se izvaja na pankromatski enoplastni film, za barvno tehniko pa se v tujini uporablja cibachrom film, ki je obstojen že do 30 let. Vsi ti filmi so drobnozrnati, imajo majhno občutljivost ter veliko ločilno sposobnost.

Poleg pravilne izbire materiala je pri mikrofilmanju kartografskih del pomembna tudi pravilna osvetlitev - tako čas kot tudi smer osvetlevanja. Kot najboljša varianta se je izkazala t.i. kombinirana svetloba - to je 30 % osvetlitve "od zgoraj" in 70 % osvetlitve "od spodaj".

Naštete značilnosti uporabe mikrofilma v kartografiji in dejstvo, da pri nas še ni na razpolago niti vseh oblik mikrofilma (npr.: mikrofilmanje na plan - film) niti barvnega mikrofilma, porajajo vprašanja, katera oblika mikrofilma bi bila najprimernejša za mikrofilmanje kart, kakšen naj bo faktor pomanjšave, ki še ohranja vse detajle na karti in v kolikšni meri izgubljammo informacije pri snemanju barvnih originalov kart na črnobeli mikrofilm.

S tehtanjem prednosti in slabosti posameznih oblik mikrofilma ter s primerjavo najpogostejše uporabe in možnosti uporabe v kartografiji, sem prišla do zaključka, da bi bil za uporabo v kartografiji najprimernejši mikrofilm v zvitkih širine 105 mm (plan - film) in pa mikrofiš s snemanjem na cel format mikrofiša. Ker take možnosti mikrofilmanja pri nas še nimamo, pride v poštev 35 mm mikrofilm v zvitkih, pri čemer si lahko pomagamo s snemanjem originalov večjih dimenzij po delih in s tem pridobimo manjši faktor pomanjšanja.

Najustreznejši faktor pomanjšanja, ki še ohranja vse detajle, sem ugotavljala v naslednjem delu diplomske naloge, kjer sem hkrati izvršila test ocenjevanja in merjenja tonskih vrednosti črnobelih posnetkov kart.

Ker barvnega mikrofilma pri nas še ni in ker tudi ni primeren za daljše arhiviranje, saj je do zdaj ugotovljena stabilnost do 30 let, se pojavlja problem izgube informacij ob snemanju barvnih materialov (v našem primeru kart) na črnobeli mikrofilm.

Če nameravamo snemati na črnobel mikrofilm, se moramo pri oblikovanju kart izogniti prekrivanju znakov, tematik.

Barvni mikrofilm je torej ne glede na pomanjkljivosti (težka reprodukcija, manjša možnost arhiviranja kot pri črno-belem mikrofilmu ...) za mikrofilmanje kart neizogibno potreben. Čeprav je barvni mikrofilm dražji kot tradicionalni črno-beli, pa je to še vedno ceneje kot vzdrževanje in skladiščenje velike količine materialov, ki se jih v črno-beli tehniki ne da mikrofilmati.

Usmeritve za uvajanje mikrofilma v kartografiji:

1. Za uveljavitev mikrofilma v kartografiji je treba prilagoditi že uveljavljene standarde za konvencionalni mikrofilm.
2. Pri mikrofilmanju kart je treba uporabiti drobnostne materiale z majhno občutljivostjo:
 - ☐ v črno-beli tehniki je to pankromatski enoplastni mikrofilm,
 - ☐ v barvni tehniki pa cibachrom mikrofilm.
3. Faktor pomanjšanja naj bo čim manjši.
4. Kot obliko mikrofilma je priporočljivo uporabljati mikrofilm v zvitkih širine 105 mm (plan - film) ali pa mikrofiš; če tega ni, si pomagamo s 35 mm mikrofilmom, kjer s snemanjem po delih pridobimo čim manjši faktor pomanjšanja.
5. Snemanje barvnih kart na črno-beli mikrofilm ni ustrezno, saj je izguba informacij prevelika.
6. Za uporabo mikrofilma v kartografiji je nujno potreben barvni mikrofilm.

Ema Pogorelčnik

Aktualne teme pri delu Zveze geodetov Slovenije v zadnjih šestih mesecih

Predsedstvo Zveze geodetov Slovenije (ZGS) se je v zadnjih šestih mesecih sestajalo v povprečju enkrat mesečno, kar je glede na predhodno obdobje velik napredek, ne pomeni pa, da sestankovanje prinaša napredek v stroki. Žal se je to izkazalo pri imenovanju komisij za pripravo osnutka Zakona o geodetski dejavnosti, kar pa je znano skoraj vsem geodetom, ki so se kolikortoliko zanimali za njegov nastanek.

V polletnem obdobju so se predstavniki ZGS-ja udeležili vseh strokovnih posvetovanj in na njih poskušali seznaniti ostale stroke z geodetsko dejavnostjo.

V samem delu predsedstva ZGS-ja je bilo izpostavljenih več aktualnih problemov, ki jih bo moral ZGS rešiti v kratkem času, in sicer: izvedba geodetskega dneva v organizaciji Primorskega geodetskega društva, pripadnost območij Trbovelj, Hrastnika in Zagorja k Medobčinskemu geodetskemu društvu Celje in redno izdajanje Geodetskega vestnika. Verjetno organizacija Geodetskega dneva ne bo prehud oreh za Primorce po odlični organizaciji Geodetskega smučarskega dneva. Pripadnost omenjenega območja geodetov k enim ali drugim bo zahtevalo malo več dogovarjanja in strpnosti med društvoma in prizadetimi, vsekakor pa več pripravljenosti za delo pri delovanju v društvu. Posebno poglavje je Geodetski vestnik, ki pri prejšnjem uredniškem odboru ni in ni mogel priti na dan ali pa je prišel z veliko zamudo. Zaradi tega se je predsedstvo odločilo, da mora končno storiti nekaj konkretnega. Glede na dobre izkušnje smo se odločili za novo urednico.

Menimo, da predsedstvo ni ravnalo slabo, saj je nova urednica že predložila koncept Geodetskega vestnika, ki bo pravočasno obveščal geodetske kolege tako o delu njegovih organov kot o vseh drugih zanimivostih.

*Tajnik predsedstva ZGS
Janez Dotti*

Prispelo za objavo: 13.5.1991

Rezultati 17. Smučarskega dneva geodetov - SC Cerklje, 23.2.1991

(organizator: Primorsko geodetsko društvo)

VELESLOM

KATEGORIJA "A" - pionirji in pionirke do 10 let

1.	Koder Andrej	GU Tolmin	48.63
2.	Taljan Blaž	MGU Ljubljana	51.46
3.	Pevnik Marko	GZ Celje	52.90
4.	Taljan Marko	MGU Ljubljana	56.36
5.	Bevc Saša	GZ Celje	57.36
6.	Marovt Iša	GZ Celje	57.78
7.	Bevc Peter	GZ Celje	58.11
8.	Tanko Vesna	GZ RS Ljubljana	101.75
9.	Marovt Maša	GZ Celje	101.94
10.	Mlekuž Aleks	UPI Tolmin	ODSTOP

KATEGORIJA "B" - mladinci in mladinke od 11 do 16 let

1.	Kokalj Klemen	GZ RS Ljubljana	38.07
2.	Planinšek Jerneja	GZ Maribor	39.76
3.	Kokalj Jernej	GZ RS Ljubljana	42.26
4.	Koder Tina	GU Tolmin	50.80
5.	Kos Mateja	GZ RS Ljubljana	103.32

KATEGORIJA "C" - družinski člani nad 16 let

1.	Šušteršič Marko	GZ RS Ljubljana	35.69
2.	Zupančič Rok	MGU Ljubljana	37.29
3.	Kokalj Andrej	GZ RS Ljubljana	38.72

KATEGORIJA "D" - družinske članice nad 16 let

1.	Zupančič Majda	MGU Ljubljana	50.43
2.	Bitenc Polonca	GZ Maribor	53.26
3.	Marovt Jana	GZ Celje	54.82

KATEGORIJA "E" - članice od 16 do 30 let

1.	Vuga Andreja	MGU Sl. Gradec	48.03
2.	Kolarič Jana	DO Vodovod-Kanaliz.	55.17
3.	Juhart Vladka	GZ Celje	ODSTOP

KATEGORIJA "F" - članice nad 30 let

1.	Kokalj Ana	GZ RS Ljubljana	44.67
2.	Lipej Božena	RGU Ljubljana	44.73
3.	Šušteršič Lija	GZ RS Ljubljana	46.16
4.	Bitenc Vida	GZ RS Ljubljana	52.61
5.	Taljan Ema	MGU Ljubljana	55.56
6.	Čonč Mirjam	GZ Celje	58.75
7.	Vrečko Danica	GZ Maribor	1.01.47
8.	Vovk Vera	GZ RS Ljubljana	ODSTOP

KATEGORIJA "G" - člani od 16 do 30 let.

1.	Bric Vasja	GZ RS Ljubljana	38.38
2.	Stanonik Bojan	GZ RS Ljubljana	39.50
3.	Čuk Emil	PARS Idrija	39.70
4.	Derinčin Emil	GU Il. Bistrica	40.12
5.	Tekavec Dušan	GZ R Slovenije	41.27
6.	Rutar Borut	UPI Tolmin	42.24
7.	Slapnik Janez	MGU Ljubljana	44.00
8.	Bošnik Stojan	MGU Sl. Gradec	46.27
9.	Mauko Igor	GZ Maribor	47.59
10.	Petrovič Milan	GZ Celje	49.72
11.	Brecelj Stojan	GU Ajdovščina	49.93
12.	Budja Boris	GZ Maribor	50.63
13.	Ozvaldič Boris		ODSTOP

KATEGORIJA "H" - člani od 31 do 50 let

1.	Mihelič Brane	RGU Ljubljana	39.42
2.	Mlekuž Danilo	UPI Tolmin	40.18
3.	Tratnik Anton	PROJEKT N. Gorica	40.45
4.	Kranjc Mišo	MGU Ljubljana	41.54
5.	Tanko Darko	GZ RS Ljubljana	42.32
6.	Jeromec Rado	MGU Slovenj Gradec	43.52
7.	Likar Egon	PARS Idrija	44.15
8.	Šušteršič Miloš	GZ RS Ljubljana	44.29
9.	Kos Matjaž	GZ RS Ljubljana	45.62
10.	Logar Rastko	GZ Maribor	45.98
11.	Eber Aleš	GZ RS Ljubljana	46.17
12.	Prezelj Sergij	RGU Ljubljana	46.29
13.	Cink Tomaž	GZ Celje	46.84
14.	Bitenc Jože	GZ Maribor	47.81
15.	Požauko Izток	GU Maribor	48.42
16.	Kuhelnik Zvonko	MGU Slovenj Gradec	48.74
17.	Benčan Jože	GU Postojna	49.20
18.	Bevc Anton	GZ Celje	50.85
19.	Marovt Tomaž	GZ Celje	51.53
20.	Lojk Ivan	GU Koper	52.61
21.	Dolenc Istok	INVESTBIRO Koper	53.54
22.	Pevnik Andrej	GZ Celje	53.92
23.	Kvaternik Tomo	GU Koper	100.21
24.	Mikulin Darjo	INVESTBIRO Koper	104.69

25. Adrovič Halil	GZ RS Ljubljana	ODSTOP
26. Posavec Jure	GZ RS Ljubljana	ODSTOP

KATEGORIJA "I" - člani nad 50 let

1. Zupančič Pavel	MGU Ljubljana	45.10
2. Vidmar Ivo	GZ RS Ljubljana	45.89
3. Starovlastnik Marjan	GZ Maribor	50.59
4. Makuc Julijan	UPI Tolmin	52.92
5. Černe Franc	GZ RS Ljubljana	57.31

KATEGORIJA "K" - dijaki in študentje geodetskih šol

1. Zupančič Miha	MGU Ljubljana	38.50
2. Slabe Aleš	DO vodovod-kanaliz.	40.33

SMUČARSKI TEKI

KATEGORIJA "M" - članice od 26 do 35 let

1. Lipej Božena	RGU Ljubljana	8.54
-----------------	---------------	------

KATEGORIJA "O" - člani od 16 do 30 let

1. Bric Vasja	GZ RS Ljubljana	8.27
2. Zupančič Rok	MGU Ljubljana	9.38
3. Mavko Igor	GZ Maribor	10.24
4. Kokalj Jernej	GZ RS Ljubljana	13.31

KATEGORIJA "P" - člani od 31 do 40 let

1. Prijatelj Bojan	DO Vodovod-Kanaliz.	8.15
2. Mihelič Brane	RGU Ljubljana	9.49
3. Logar Rastko	GZ Maribor	11.36

KATEGORIJA "R" - člani od 41 do 50 let

1. Rojc Branko	FAGG Ljubljana	8.21
2. Bitenc Jože	GZ Maribor	12.21
3. Bevc Anton	GZ Celje	12.35

KATEGORIJA "S" - člani nad 50 let

1. Zupančič Pavel	MGU Ljubljana	15.06
2. Černe Franc	GZ RS Ljubljana	16.23

ŠALJIVO TEKMOVANJE

1. Bevc Tone	GZ Celje	142	15	25	182
2. Benčan Jože	GU Postojna	101	25	60	186
3. Breclj Stojan	GU Ajdovščina	142	15	35	192
4. Slapnik Janez	MGU Ljubljana	130	15	50	195
5. Prezeli Sergij	RGU Ljubljana	145	10	50	205

6.	Prijatelj Bojan	DO Vodovod-Kan.	123	25	60	208
7.	Jerome Rado	MGU Sl. Gradec	124	25	60	209
8.	Rutar Borut	UPI Tolmin	140	45	25	210
9.	Tekavec Dušan	GZ RS Ljubljana	160	20	40	220
10.	Rojc Branko	FAGG Ljubljana	167	25	30	222
11.	Bric Vasja	GZ RS Ljubljana	143	25	55	223
12.	Bradac Peter	Slov. Bistrica	174	20	30	224
13.	Cink Tomaž	GZ Celje	147	45	40	232
14.	Mikulin Darjo	INV.BIRO KP	195	10	45	250
15.	Lojk Ivan	GU Koper	172	15	70	257
16.	Dolenc Istok	INV.BIRO KP	174	25	60	259
17.	Taljan Ema	MGU Ljubljana	150	45	70	265

Ljubljansko geodetsko društvo in Zveza geodetov Slovenije

vas VABITA na

5. PLANINSKI POHOD SLOVENSKE GEODETOV V ČEŠKE

TATRE

od 19.6. do 23.6.1991

Doživite lepote čeških Visokih Tater iz zraka, vode in kopnega v organizaciji Ljubljanskega geodetskega društva, Zveze geodetov Slovenije in veslaškega kluba "VAL" iz Ljubljane. V enkratni geodetski športni avanturi se boste preizkusili v planinarjenju, jadrlnem padalstvu, vožnji s kajaki in kanuji ter gorskem kolesarjenju.

PROGRAM IZLETA:

1.DAN - sreda, 19.6.1991

Odhod iz Ljubljane ob 20.00 uri izpred sidra na Kongresnem trgu v Ljubljani. Vožnja mimo Maribora, čez mejni prehod Šentilj ter mimo Dunaja in Bratislave do Visokih Tater.

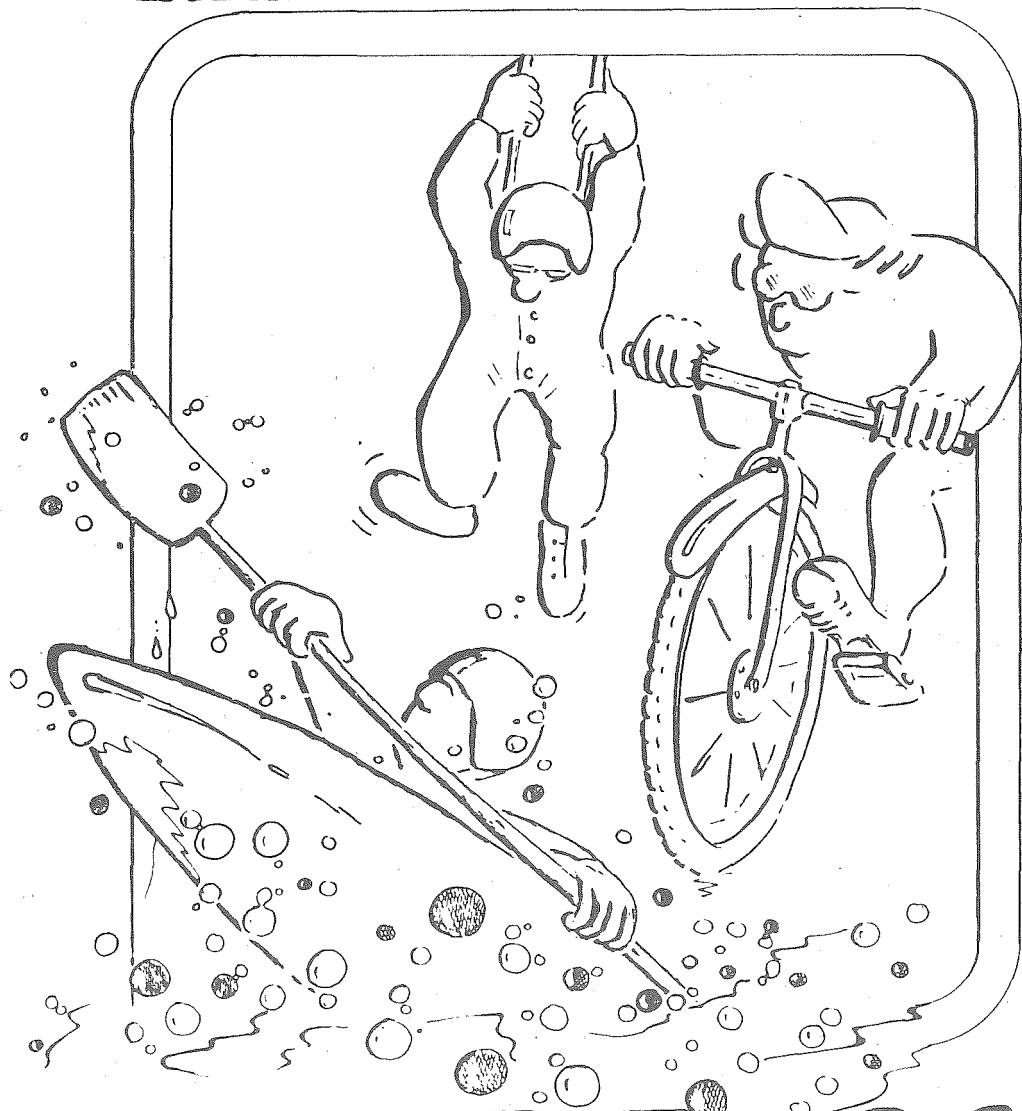
2.DAN - četrtek, 20.6.1991: JADRALNO PADALSTVO IN GORSKO KOLESARJENJE

Prihod v Tatransko Lesno v zgodnjih jutranjih urah. Nastanitev in zajtrk v hotelu "Janošik". Po zajtrku preizkušnja v jadrlnem padalstvu na lepem terenu v bližini vasice Lendak in kolesarjenje z gorskimi kolesi na območju narodnega parka Visoke Tatere.

3.DAN - petek, 21.6.1991: PLANINSKI IZLET

Po zgodnjem zajtrku odhod na planinsko turo. Iz mesta Stary Smokovec vzpon po Velicki Dolini do vznožja najvišjega vrha v Visokih Tatrah Gerlachovega Štita

LJUBLJANSKO GEODETSKO DRUŠTVO

TATRE 91

(2 655 m) in vzpon na sosednji Vych Visoka (2 428 m). Povratek mimo številnih gorskih jezer, ki ležijo na tem območju. Po izredno lepi Maly Studeni dolini spust do izhodiščne Tatranske Lesne.

4.DAN - sobota, 22.6.1991: VOŽNJA S KANUJI IN KAJAKI

Zjutraj prevoz z avtobusi do Pieninskega narodnega parka, kjer si je utrla prelep kanjon reka Dunajec, mejna reka med Češkoslovaško in Poljsko. Vkrcanje v čolne blizu vasi Červený Klastor in spust kakih 10 kilometrov po reki navzdol. Po želji ogled bližnjega samostana in njegove muzejske zbirke.

5.DAN - nedelja, 23.6.1991

Po zajtrku odhod proti domu. Na poti postanek v dolini skakalnic Štrbske Pleso, v Banský Bystrici in Bratislavi, kjer bo organizirano kosilo v največji bratislavski pivnici. Vožnja mimo Dunaja, Maribora in Celja v Ljubljano. Prihod v Ljubljano v večernih urah.

CENA: 100 DEM + 500 DIN za člane Zveze geodetov Slovenije

100 DEM + 1 800 DIN za ostale

Dinarsko razliko v ceni zaradi jubilejnosti pohoda sponzorira Ljubljansko geodetsko društvo!

V ceno so vključeni: avtobusni prevoz, polpenzion v hotelu "B" kategorije, izposoja čolnov, padal ali gorskih koles, strokovno vodenje športnih programov ter organizacija in vodenje izleta

VPLAČILA: do vključno 10.6.1991.

Devizni del je treba poravnati blagajniku Ljubljanskega geodetskega društva Andraž Šinkovcu na Mestno geodetsko upravo Ljubljana, Cankarjeva 1, Ljubljana.

Dinarski del cene se vplača na žiro račun Ljubljanskega geodetskega društva, številka: 50100-620-107-05-105-1057111-204129

PRIJAVE: po pošti s kopijama potrdila o vplačilu deviznega dela cene in dinarskega nakazila do 10.6.1991 na naslov:

Božena Lipej, Republiška geodetska uprava, Kristanova 1, Ljubljana

do zasedbe mest

INFORMACIJE: dobite tudi pri Jožetu Smrekarju
telefon 061-322-061

OPREMA: veljaven potni list, fotoaparat (kamera), planinska oprema, vodotesna obleka, anorak, kopalke, sirup za pogum.

**NE ZAMUDITE TRADICIONALNIH GEODETSKIH ŠPORTNIH
PODVIGOV!**

Vaši organizatorji, l.r.

Vabilo k sodelovanju pri teletekstu

Geografi in geodeti smo se s Televizijo Slovenije dogovorili za obveščanje širše slovenske javnosti prek TELETEKST-a o geografiji in geodeziji. Obvestila so na programu od torka, 16. aprila 1991, na strani 360 pod naslovom GEOGRAFIJA IN GEODEZIJA.

Osnovne zahteve in omejitve pri objavah so:

1. Besedilo mora biti zanimivo ne le za geodete, temveč za širši krog gledalcev.
2. Besedilo mora biti napisano kratko, jedrnato in v preprostem jeziku. Fizična omejitev ekrana oziroma ene strani je 14 vrstic besedila v vrsticah, dolgih do 40 znakov. V primeru velikega števila kratkih obvestil bo treba na eno stran zapisati dve ali več sorodnih kratkih obvestil. Podstrani (poleg osnovne strani) naj ne bi bilo več kot 8-10.
3. Po dogovoru med kolegi geografi iz Zveze geografskih društev Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije bo urednik skupne strani teleteksta geograf Marko Krevs. Za redakcijo geodetskih obvestil bo skrbel geodet. Po dogovoru bo za geodetski del v začetku skrbela Božena Lipej. Predsedstvo Zveze geodetov Slovenije se je obvezalo, da bo v čim krajšem času določilo geodeta, ki bo profesionalno ali amatersko skrbel za nadaljnje zbiranje predlogov obvestil, urejanje le-tih, redakcijo v okviru geodezije in za povezave z geografi oz. s televizijo. Zaenkrat bo koordinator teh nalog Republiška geodetska uprava.
4. Obvestila je treba zaradi aktualnosti vsebine pravočasno posredovati uredniku geodetskega dela (začasno Boženi Lipej na Republiško geodetsko upravo).
5. Poleg obvestila pustite svoj naslov, predvsem pa ime in telefonsko številko za primer, če bo v besedilu karkoli nejasnega. Pred objavo bodo besedila recenzirana. V primeru prevelikega števila obvestil bo treba objavo prestaviti za krajši čas.
6. Nova obvestila bodo objavljena predvidoma vsak ponedeljek oziroma sredo v tednu in bodo ostala na TELETEKSTU do preklica. Torej, pod vsako obvestilo napišite, do kdaj naj ostane "na sporedu", če to ni jasno razvidno iz samega besedila.

Za oživitev vaše kreativnosti in kot vzpodbudo za sodelovanje navajamo nekaj tem in področij, ki bodo aktualna za pripravo prispevkov: izbrani strokovni dosežki v geodeziji in sorodnih vedah, nove karte, publikacije, knjige, vodiči, društvene aktivnosti, dijaške in študentske aktivnosti, predavanja, posvetovanja, simpoziji (domači in tuji), obiski tujih delegacij in predavateljev, zagovori doktorskih disertacij, razne zanimivosti in še kaj.

Vsaka nova ideja kot tudi kritična pripomba bo dobrodošla, saj nam bo še posebej v začetku pomagala pri oblikovanju koncepta zanimivega in kvalitetnega obveščanja najširše javnosti o naši stroki.

V pričakovanju vašega odziva

Božena Lipej

ZVEZA GEODETOV SLOVENIJE

objavlja

FOTONATEČAJ

za najboljše diapozitive in fotografije

na temo

LEPO JE BITI GEODET

Prispeli izdelki bodo razvrščeni v dve kategoriji:

- ☐ splošno
- ☐ geodetske prireditve (šport, geodetski dnevi, planinski pohodi ...).

Natečaj traja do 20. 9. 1991. Žirija bo podelila po tri nagrade v vsaki kategoriji, ki bodo veliko presenečenje. Žirija bo pri ocenjevanju prejetih izdelkov upoštevala predvsem tematsko ustreznost, izvirnost in kakovost.

Rezultati bodo objavljeni na 24. Geodetskem dnevu v Bovcu, kjer bodo najboljša dela tudi razstavljena.

Diapozitive in fotografije pošljite do 20. 9. 1991 na naslov:

Irena Ažman
Republiška geodetska uprava
Kristanova 1
61000 LJUBLJANA

Avtorjem bomo njihova dela vrnili do 20. 11. 1991.

Geodetski vestnik nudi možnost komercialnega oglaševanja

Po vaših željah in predlogih pripravimo in objavimo oglase za različne aktivnosti in izdelke. Objavimo tudi razpise, natečaje in raznovrstne ponudbe, ki so povezane z osnovno dejavnostjo geodezije.

Cenik oglasov:

cela stran:	8 000 din
polovica strani:	5 000 din
četrтина strani:	3 000 din
osmina strani:	2 000 din

Potrebujemo le vašo odločitev in dogovor z urednico bo še pravočasno realiziran.

Nagrajevanje avtorjev prispevkov

Po odločitvi na seji predsedstva Zveze geodetov Slovenije se v letošnjem letu prispevki ne bodo honorirali. Kljub temu bodo ob zaključku 35. letnika izhajanja glasila bogato nagrajeni tisti, ki bodo pri pisanju najbolj aktivni.

Po dogovoru bo prispevke posamezne številke ocenjevala petčlanska komisija z regijsko zastopnostjo, ki jo bo urednica predlagala vsakič posebej. Rezultati ocenjevanja z vrstnim redom najboljših bodo objavljeni v naslednji številki. Ocenjujejo se izvirnost, jasnost, korektnost, strokovnost, privlačnost in drugo.

Član komisije lahko pri ocenjevanju ena številke glasila podeli največ 10 točk, v konkurenco in objavo gre izračunano povprečje petih ocenjevalcev.

Za nagrade in razglasitev rezultatov bo poskrbelo predsedstvo Zveze geodetov Slovenije.

Navodilo za pripravo prispevkov

1. V strokovni reviji Geodetski vestnik se objavljajo prispevki znanstvenega, strokovnega in poljudnega značaja. Vsebinsko se povezujejo z geodetsko stroko in sorodnimi vedami. Uredništvo jih po lastni presoji razporeja v posamezne tematske sklope.

2. Prispevki morajo biti napisani jasno, kratko in razumljivo ter oddani glavni in odgovorni urednici v treh izvodih, tipkani enostransko z dvojnimi presledki. Obseg znanstvenih in strokovnih prispevkov s prilogami je največ 5 strani, vseh drugih pa 2 oziroma izjemoma več strani (za 1 stran se šteje 30 vrstic s 60 znaki). Priporočljiv je zapis prispevka na računalniški disketi s potrebnimi oznakami in izpisom na papirju (IBM PC oz. kompatibilni: neoblikovano v formatih ASCII, Wordstar, MS-Word, Wordperfect).

3. Ime in priimek pisca se pri znanstvenih in strokovnih člankih navedeta na začetku z opisom znanstvene strokovne stopnje in delovnim sedežem. Pri ostalih prispevkih se navedeta le ime in priimek na koncu članka.

4. Znanstveni in strokovni prispevki morajo obsegati izvleček v obsegu do 80 besed in ključne besede v obsegu do 8 besed. Obvezen je prevod izvlečka in ključnih besed v angleščino, nemščino, francoščino ali italijanščino. Na koncu prispevka je obvezen seznam uporabljenih literature. Le-to se navaja na naslednji način:

- ☐ v tekstu se navedeta avtor in letnica objave, kot npr.: (Kovač 1991), (Novak et al. 1976)
- ☐ v virih se navede literatura po zaporednem abecednem vrstnem redu avtorjev, kot npr.:
 - a) za članke: Kovač, F., 1991, Kataster, Geodetski vestnik (35) 1991, štev. 2, 13-16,
 - b) za knjige: Novak, J. et al., 1976, Izbor lokacije, Inštitut GZ SRS, Ljubljana, 2-6.

5. Znanstveni in strokovni prispevki bodo recenzirani. Recenzirani prispevek se avtorju po potrebi vrne, da ga dopolni. Dopolnjen prispevek je pogoj za objavo. Avtor dobi v korekturo poskusni odtis prispevka, ki je lektoriran, v katerem sme popraviti le tiskovne in eventuelne smiselne napake. Če korekture ne vrne v predvidenem roku oziroma največ v petih dneh, se razume, kot da popravkov ni in gre prispevek v takšni obliki v končni tisk.

6. Ilustrativne priloge k prispevkom je treba oddati v enem izvodu v originalu in dveh kopijah. Slabe reprodukcije ne bodo objavljene.

7. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji.

8. Uredništvo bo vračalo v dopolnitev prispevke, ki ne bodo pripravljeni skladno s temi navodili.

9. Prispevke pošiljate na naslov glavne in odgovorne urednice Božene Lipej, Kristanova 1, 61 000 Ljubljana.

*V pričakovanju vašega sodelovanja
Zveza geodetov Slovenije*